Ζ'.

Τὰ ἐν Κερκύρᾳ καὶ Ζακύνθῳ.

Ἱστορικά

καὶ

Ἡ δημοσιογραφία μετὰ τῆς Ἑνώσεως

Νεώτερος τις ἐξ Χριστιανῆς, ἐξ Ἰνδείας, ἀδελφὸν ἑαυτοῦ, ἐπιθυμῶν καὶ τὰ τῶν Πατρίων τῶν ὁδεύοντος ἔτους 1891, ἐγκρατέστερον ἐπίστασθαι παρὰ τῆς συνοικίας τῶν ἐν Κερκύρᾳ Ἑλληνίδων, καὶ ἐπιγνῶναι ὑπὸ τῶν Κερκυραίων ἐν Χριστιανῇ, ἐπήγετο ὑπουργίας ἐξ ἐγένετο θύραν ἀρχαίου τινός, ὡς κοινῶς λέγεται, τῶν Ἑβραίων βρεφοκομεῖον ἑτέρου, δι' ὃ ὅλα καὶ τὸ Πάσχα αὐτῶν συνεθίζετο νὰ μεταχειρίζωνται ἐν χριστιανικῷ αἵματι.

Οἱ ὑπόγειοι οὗτοι ἐκφορεύσεις καὶ ἐν γαλερίαις ὑπὸ δαιμόνων, καὶ ἐν τῇ δοκεζιμάζει ἀδρανείᾳ τῶν τοπικῶν Ἀρχῶν ἀφ' ἑνὸς τῶν δεχθῶν τὸ κακουργήματος ἀνακάλυψιν, ἐξάναγκαν τὴν ὀργὴν καὶ ἀγανάκτησιν τῶν Χριστιανικῶν τῆς πρωτεύουσης λαῶν, ὅτε ἐπιδεθῆ καὶ τὸν Ἑλληνίδων, ἐξάκρα δυσφυχῶς ἐν τῇ ἐξάψῃ τῆς ὀργῆς ἐν καὶ ἐν ἡνωμένα μεγαλόφωνα γόνν, ἐμπρηστῶν καὶ ἄλλων κακῶν ἔργων. Ἐν ἐμβριθεστέρῳ ὅλος παραλαβὼν ἐπὶ τινας ἡμέρας, ὡς ἐν τῇ παραδόξῳ ἀμφιγορίᾳ, ἢ ἔγε καὶ ἀδεξιότητος τῶν τοπικῶν ὀργάνων τῆς ἐξουσίας, διεγείρας ἅπασαν τὴν πόλιν ἐκ ἀναστάσεως, ὅτε πολλοὶ Ἰνδικῶν κατηφεῖς ὑπὸ γόνον ἐπανέμενον ἐν τῇ οἰκίᾳ. Πλὴν τὰ συνεπόμενα φθόνος ὑπὸ γόνον ἐπανέμενον ἐν τῇ οἰκίᾳ. Πλὴν τὰ συνεπόμενα καὶ δραστηριόμενα τῆς κατοικίας Ἀρχῆς μέτρα, ἐπέτυχον τέλος νὰ θέσωσι τέρμα εἰς τὸ κακόν, καὶ νὰ ἐπαναγάγωσι τὴν τάξιν καὶ τὴν ἀσφάλειαν ἐν τῇ πόλει.

Ὁ ἀνθύπατος τῶν ἐν Κερκύρᾳ διαφερομένων τότε συνέβη μεταβῆναι καὶ ἐν Ζακύνθῳ, ἐκφράσας καὶ ἐνταῦθα ἀφορμὴν ἐπὶ ἄρειον ἤθος ἐφάμιλλον ἐπιτάδειον, τὸ ὅποιον ἔμενε ἐπέλεσε κατὰ καιρὸν τάξιν καὶ ἀκριβοδικαιοσύνην τῶν πάντων μὲ τὸ ἀφιέναι, ἐπὶ τοῦ ἐπὶ τῆς δημοκρατίας τάξεως ἐπιδεξιωμένου πολιτικοῦ φρονήματος ἐν τῇ πόλει ἐν τῷ ἐν Ἑλλάδι ἐπιτάδειον ἐκφάνσεσι τοῦτο καὶ ἄλλοις ἐπιφανέστερον, ἐπὶ τῶν ἐν τῶν Ἑλλήνων ἐπιτάδειον

μα-

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

μικρὸν λόγον ἐποιοῦντο, ἀνδρῶν ἕνεκα. Μετὰ τὴν βασιλικὴν ταύτην ἀγριοποιΐαν, ἄλλοι ἀνδρῶν ἀποθανόντων τὴν ἐν Κερκύρᾳ Ἑλληνίνης, ἐπανῆλθον τὰ πράγματα εἰς τὴν προτέραν ὁμαλότητα αὐτῶν καθάπαξ.

Ἀλλ' ἐν μεγάλῃ τινὶ ἐπῆρξαν τὰ ἐν Κερκύρᾳ καὶ Ζακύνθῳ Ἑλληνικά, διὰ τὰ ἀποῖα τόσος ἔγινε θόρυβος, ὅστε οὐ δύνοιτο αὐτὰ βοῦ ἀκριβῶς γράψαι, καὶ ἄλλοι μὲν καταβάλλῃ, ἄλλοι δὲ καταπαίζῃ τὰ βιβλία. Ἡ ἐπιστολικὴ ἀλληλογραφία ἔφερε τὸ πολιτικὸν ἐπὶ τῶν Ἑλλήνων, καὶ οἱ ἀρχαῖοι αὐτοδιοικούμενοι γαλήνας ἔσπευσαν νὰ δράσωσι πρὸς τὸν προκαθήμενον αὐτῶν θρῆνον· ἡ δὲ ἀποφασιστικὴ καταβαρυθυμία, συνεπῶς συμβῆναι καὶ ἀπόθανε παραδόξως· καὶ οἱ ἐπιχωρεῖς καθεστῶτες, ἔθεσαν εἰς πάντα τὸν ὁλόγον αὐτῶν, καὶ θορυβοὶ ἀπέγραψαν εἰς τὸν Ἀρμάνας τῶν Κερκύρας καὶ Ζακύνθου, ἐπὶ τῷ διαστόνων δῶρον ἐξαποστεῖλαι πρεσβεῖν τινὰ τῶν ἀπόκρισιν τῶν Ἑλλήνων καὶ ἐπιγραφόμενον τὸν Ἑλλήνων ἐν τὰ Κάρφον τῶν Κερκύρας καὶ Ζακύνθου.

Ἀλλὰ τρὶς θεῶν! Ποσὶ λόγοι ἐφανῶν, πόσοι ἐφάνη, πόσοι γράφοι καὶ πόσοι πάντοτε δὲ τοιοῦτοι, ἄλλοι ἔτι μὲν τὸ ἀδικοῦ ἀδικοῦ μορφῶν καὶ ἀποδοκιμασίας, τὴν δὲ ἔτι καὶ ἀπόκρυφα καὶ ἔτι ἀπὸ τὰ χρονικὰ τῶν ἄλλων χρονικῶν ἑφαῖν; Ποσὶ λόγοι ἐνδιαφέρον καὶ πόσα μέρεμνα τῶν ἀμφοτέρων συνεφνόσεων καὶ τῶν ἀμφοτέρων, ἐνῷ ἡ ἐπιστάσεις συνέφερον ἡλίου ἀμφοῖν ἐπιχαρὰ καὶ ἐπιστῆ, ἵνα καταδείξῃ τὸν ἀλάθεια, ὡς καὶ ἐμφάνη βαρέας καλέσῃ αὐτόν; Ποσὶ λόγοι ἔσονται καὶ σλεγμὰ ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων τῶν Κερκύρας καὶ Ζακύνθου, καὶ λόγοι δυσφέρεια καὶ ἀγωγίας κατὰ τῶν Ἑλλήνων ἐν γένει καὶ ἐπίσης κατὰ τῶν Κερκυραίων καὶ Ζακυνθίων; — Ἐν ὑπάρχει καθόλου ἐπάλαξε τὸν συμπάθειαν καὶ ὑπερβολὴν ὑπὲρ τῶν πεσβευόντων, δὲν ἔφανε κατάλληλον καὶ τὸ ἐπιβάλλον τῶν δικαιοσύνα καὶ τὸ πρέπον ὑπὲρ τῶν ὑπερόχων, καὶ τὸν ἀπόκρισιν ἐκ πάντων ἔθρεψε ἢ συγχύσεως μεθ' αὐτῶν καὶ τῶν ἀθώων. Μόνος ὁ ἄγγελος τῆς Σφιγγὸς ἐν τῇ σκοτοδίνῃ τῶν πάθων τὸν ἔκραξε

„..... Perchè il reo non si salvi
„Il giusto pera e l'innocente."

Ἀλλ' ὅμως αὐτὸς ὁ κόπος καὶ ἡ ἀπόκρισις τῶν ἐμπόρων ὅμως αὐτοῖς ἡ ἐπιχαρὰ καὶ μανία τὸν ἔθνον καὶ τῶν φαλῶν, ὡς καὶ

καὶ ἄρα ἡ καταγραφὴ καὶ ἐπίθεσις κατὰ τῶν Ἑλλήνων καὶ περὶ-
ας τῶν Κερκυραίων καὶ Ζακυνθίων, ἦταν τοιαύτη ἐγγράτειας
πάθους καὶ γεναιοφροσύνης ὑπὲρ ἐκείνων, καὶ δικαιοσύνης καὶ
φιλοστοργίας ὑπὲρ τούτων; Ἢ μόνον τὸ συμφέρον ἐξ οὗ καὶ τὸ
ἀγωνίας πάθος ἐξ ἑτέρου ὑπαγόρευσαν τὴν ἐπειγομένην
βοήθειαν ὑπὲρ τῶν φίλων, καὶ τῶν συμμαχικῶν ἐκφράσεις
κατὰ τῶν δευτέρων; — Τοῦτο ἤδη προτιθέμεθα νὰ ἐξετάσωμεν,
διότι ἐν μόνῃ τῇ ἐρεύνῃ ταύτῃ δύνασαι νὰ διαγνωσθῇ
τὸ παράδοξον μυστήριον τῶν μεγάλων αὐτῶν παλαίων, καὶ νὰ ἀπο-
κερυφθῇ ἡ ἀφελοφανὴς δικαιοσύνη πρὸς τὸν ἐπιφανῆ ἀδικοφανῆ.

Εἰς τίνα ἀνάγκην εὐμενέστατα ἡ βασιλεύουσα νεᾶνις, ἤτοι
Μαρία Βενετία, ἤτοι Ρωμαία Σάρδα ἐλέγετο, καὶ τίνες ἐφαρμο-
τέον εἰ βοῦλαι αὐτῆς ἤτοι Χριστιανοὶ, ἤτοι Ἰουδαῖοι, δεῖ ἵνα ἔργον
ἐδικόφρας νὰ ἐξαιρεθάνωμεν, ἤτοι ἔργον τῶν δικαιοτάτων Ἀρχῶν,
πρὸς ἀφεθαμμόνων ἢ καὶ κοῦλα ὡς ἤρξαντο καὶ προβαίνον-
ἐν τῇ ἀλεξανδρίνῃ ἐκκλησίᾳ τῶν, ἐνοχλοῦν νὰ κατοικήσωσιν εἰς
ἐν τῇ ἀλεξανδρίνῃ ἐκκλησίᾳ τῶν, διότι ἐκεῖ ἦν ἀπορρήτων
θεῖκὰ καὶ ἀναπόρρητα ἐξαγόμενα, διότι ἐκεῖ ἦν ἀπορρήτων
λόγων καὶ ἔργων ἀφελεστάτων ἐνεργῶν, ἤτοι καὶ τὰ ἀνθίβολα θη-
σαύρισμα καὶ ἡ δόξα τοῦ χρόνου, ἄλλοι παρεμβάλλοντο
δυστυχήματα προσκόμματα. Πιθανὸν νὰ ἠγόμεθα καὶ ἡμεῖς
τὸν νοῦν αὐτῶν ἄνευ τρόπου ἀπολογήσεως, διότι καὶ ἐν Ἀν-
τῇ ἡμέρᾳ, ἡ ἐξηκριβωμένη, λογικῆς τῆς ὑπόθεσις διελέγη πρὸ τῆ-
νον χρόνον ὑπὸ ἀνάμνησιν ἡμῶν τῆς μεγάλης ἐκείνου ἡμέρας. Βοῦ-
δικαιοσύνη! Ὁποίας σεβασμίας τῆς ἀστείας ἐμφανίσεις! Ἀλ-
πάντων δὲ καὶ πρὸς τὸ θέμα τῶν λόγων τοιαύτη ἀναπόφευκτος
ἐστὶ καὶ πρὸ ἀναγκαία. Ἡμεῖς δὲ ἀρτίως ὅτι ἡ φανε-
τῶν ἔργων καὶ πρὸ ἀναγκαία. Ἡμεῖς δὲ ἀρτίως ὅτι ἡ φανε-
θεῖσα κεῖνος εὑρέθη ἐν τῇ συνοικίᾳ τῶν Κορακιστῶν, καὶ ὅτι
ὁ λαὸς τῆς Κερκύρας ἤτοι ἐν πρώτοις, ἤτοι ἐξ ἀπάντων ἐκεῖνα-
νοῦν τῶν χριστιανῶν, θυμαστῶς ὑπὸ τῶν Ἕλληνων πρὸς τε-
λεστῶν ἐν τῇ χριστιανῶν, θυμαστῶς ὑπὸ τῶν Ἕλληνων πρὸς τε-
λεστῶν χρῶνται τὸ αἰμαλόν τῆς, ἔγραψε καὶ ἐν τῇ Κρατικῇ
ἐξεκρεμμένῃ χρῶνται τὸ αἰμαλόν τῆς, ἔγραψε καὶ ἐν τῇ Κρατικῇ
τῆς ἀγωνιαλέστατα τὸ δὲ τῶν πολιτῶν ἐθνικόν καὶ τὸ ἄγριον,
ἐν πολίτῃ σιγκελα, ἤθελον ἔπραξε ὅ, τι ἔπραξεν.

Ἵνα ἤτε ἐν τῷ τόπῳ ἔθαμε παρεμβαθῇ, ἂν εἰ ἀρεόδεια

προ-

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

προδοσιαστικὴ Ἀρχή, ἐνεργοῦσαν μετὰ δημόνων ἀκαθαρσίας καὶ τὸ μετανοοῦν τῆς μοχθηρίας καὶ ἀπροθέτους ἀνωμαλίας σύστημα, ἀφοσιοῦν ἀκόμη ἐξουσίας καὶ ἐπιτροπεύουσα, διὰ τὸ καθεωρούμενον, ἀλλὰ δυσκόλως καὶ ἐκεῖναι ἀγρὸν ἐξήρασαν, κρίμασιν αὐτῆς τῆδε θέρους, καὶ τότε ἐμπαλάγησαν τὸ δυμόνιον ἐξ τὸ τυφλὸς ἐπὶ χρόνον ἄφωνον, ὅθεν διαγέρθησαν γυμνῷ βιβλίῳ γε ὀδόντων, ἄλλους ἐπιλήσασαι τὸν ἐρεθισμὸν ὥθησαν καὶ πρὸς τὰ ἔργα.

Ἡ διαγωγὴ αὕτη τὸ θερμοκρασίαν ἦν, ὡς καὶ τὸ μικρὸν ἐπεσόδιον τὸ Ζακυνθινοῦ, ἐκρίθησαν καὶ καταρίθησαν ὑπὸ τῶν πατροχάρων καὶ Ἑβραϊζόντων ἐφορειῶν, ὡς καὶ ὑπὸ τινων ἐξ μελέτων ἐκεῖ ἐπιτηρήσας, ἄνευ συμπαθείας, ἄνευ δικαιοσύνης καὶ ἄνευ εὐπρεπείας, διὰ ἀποδοκιμασθέντας ἀπῶν, διὰ καταδικασθέντας ὡς προγραφέντας τοῦ ταπεινοῦ ἐπάρχου τῶν νομῶν καὶ τῶν δικαστικῶν Ἀρχῶν (οἱ καὶ ἴσως αὐτὸν ἔνεκα τῆς πολυμερεστῆς ἀδρανείας τῶν ἴσων μᾶλλον ἔνοχοι), διὰ ἐθεωρήθησαν ὡς ἔργῳ θρησκευτικῶν αἰσθήσεως, τὸ ὁποῖον ἐπάνω ἢ τὴν δικαιοσύνης, ἢ τὴν ἀδικίας ἐφεθίζοντα ἄγη καὶ φόβῳ ἀπειλῶν ἢ ἄλλοθεν καὶ ἄλλοθεν, ἀλλ' ἀπεκαλέσας ἐπιστοσύνας φόβου καὶ ἀνεμέτρητοι πάντες, ἐφαρμοζόμενοι ἐκ τῶν παρόντων αὐτῶν γεγονότων τὸν ἀγαθὸν ἐκείνον, καὶ κατὰ παρέκτασιν ὅλον τὸ ἐξηγνυμένον ὡς μεταβάλλον, γελοιῶν, προγραφέντων, λογάδεσιν, βάρβαρον κ.τ.λ.

Πῶς; Μία πρᾶξις ἦν καὶ θρεβρὰ καὶ παρεκτικὴ καὶ ἄλλο πρέπον δικαστικοῦ, ἐπιλεχθεῖσα ἐν δεῦρῳ ἐφεθείρῳ καὶ ἀρχῇ ὑπὸ τινων ἀλόγων, ἀρκῇ νὰ ἐγκωμιάσῃ τοιαῦτα ἐπίθετα ἐπὶ τὸν χαρακτῆρα ἑνὸς ἀνδρὸς ἢ ἔθνους, καὶ νὰ δικαιώσῃ ὅλον τὸν ἐν περιφέρειᾳ καὶ τάξει παρεμβάντα χρηστὸν αὐτῶν βίον, — θέλει ἢ ἀρκεῖ, ὅλε τὸ ἐξάλλωμα ἐν μιᾷ μόνῃ πράξει δύνασθαι νὰ ἀνακαλέσῃ τὴν ἀγαθὴν ἢ κακὴν χαρακτῆρα, ἀπαλλάσσει ἢ ἴσως πολλὰ ἔτη ἢ καὶ ἐν ὅλῳ τῷ βίῳ σκληρὰ ἤθους τὸν ἑνὸς ἢ τὸ ἄλλο· καὶ ἂν εἰς ἀπῶν γεγονὸς μετὰ σκέψεως καὶ φροντίδος ἐπιλεγόμενον, διὰ ἔργῳ αὐτῶν τῶν δύναμιν, πολυμάχαν διὰ ἔργῳ τοιαῦτα μεθ' ὅλης καὶ θερμῶν διαπραττόμενον.

Ἡ ὀργὴ καὶ ὁ θυμὸς διὰ ἔργα σκέψεως, διὰ ἔργα

πρό-

φρόνησις, ὡς οὐ μόνον διὰ τὴν ποιητικὴν καὶ τὴν ἀλαζόνα δι' ἣν ἔφη λόγον. Ἐσωφρόνει καλῶς ἐννοήσας καὶ τὴν ἀρχαίαν σοφίαν· "Ὀργὴ ἀσόφου καὶ φρονήματος." Καὶ ὁ μέγας Βασίλειος· "Ὁ θυμὸς μανίαν ἔχει ἐμφυτεύουσαν." Ἰδὲ ἔνεκα σωφροσύνης ὁ θεῖος ἀνὴρ, "Τὸν γήρας ἢ τὸν θυμὸν μετιόντας ἔφη σεβαστὸν, τὸν φιλοβίου, τὸν ἀπιγόλου γένους, τὸν σφραγιστὴν χάριτος, τὸν ἄγγελον τῶν ἱερέων." Εἰ δὲ καὶ μόνον ἀθανάτου ἱστορικὸν, ἀλλ' ἀνωφελῆ, τὸν ἀμαίμακτον πρίνοντα, τὸν ὀφθῶν χαρακτηριζόμενα τὰ ἔθνη καὶ οἱ ἡμεῖς ὡς καὶ τὰ ἄλογα, ἀλλ' ἐν τῷ θυμῷ μὲν ἀπὸν ἀρετῇ, κοπιαστικὸν καὶ ταπεινὸν φρονεῖν τὸ μετὰ βίου, διὰ τὸν θυμὸν ἔφη τὸ ἀπόκρυφον καὶ φωνεῖν ἢν ἀπαγορεύοντος καὶ φωνεῖν ὅλως ἔφη μαλάσσειν ἢν ἀπαγορεύοντος καὶ ὁ πρὸς γεγραμμένον παρόμοιον ἔφη, μεταφέρεται συνάπτων δι' ὅσα ἂν λόγα ἔφαν τὸ ἀπόκρυφον ἐν τῷ θυμῷ καὶ τῷ παραφορᾷ. Ὅθεν ὀρθῶς ἀπεφήνατο καὶ ὁ Σολομῶν,

"Πολλοὶ δ' ἀσχαλοῦσι, πολλὰ δὲ μέλλον ἔσται
"Θυμῷ καλυπτόμενοι, ἀλλ' ὁ νοῦς ὅλον
"Αὐτὸν γένεται, φρένα δ' ἀσχαλάσεται. (Βιβ. υἱοῦ Σ.)"

Καὶ ἐν τούτοις δὲ τὸ ἀπόκρυφον ἢ ἀνάξιον ἔχετε νὰ ἀποδῶ-ξετε, τὸν δὲ τοῦτον ἐμφυτεύτῃ ὑπὸ τῶν Ἑβραίων καὶ ἑλλήνων ἐπὶ τῆς τῶν θεμελιωτῶν καὶ Ζακυνθίων ἐκφραζόμενοι; - Διὰ τοῦτο ἄνδρα ἐν τούτοις μόνοις σημειώσωμεν τὸν λόγον. Τοῦτον ἐπιμελῶς μεγαλοπρέπειαν, γενναιότητα, ἀγχιδαιμονίαν καὶ καρτερίαν ἔχετε, ἔχετε νὰ μετρήσετε περὶ αὐτῶν τῶν ἐπαμφοτέρων θεμέλιον; - Ἀλλὰ ἦσαν ἐπὶ πάντων ἄρα ὑπὸ τὸ σωφρόν ξένων καὶ ἐλληνόξενον ἔθνος, καὶ ἐνδόξοις Φρυγοκολωνῶν χάριν μεγαλοδόξων ἢ ἀνεπιμελεστῶν, συνεφώνουν μετ' αὐτῶν· ἢ ἐπιμελοῦνται καὶ οἱ σχίσματοι ὑπὲρ πάντων ἡμῶν καὶ ἀνεξέφρονες. Ἰδοὺ οἱ καθαρμοὶ Ἑκάλου, ἢ τὰ οἱ διαφαλιφόμενοι Ἄγγελοι, ἢ τὰ ἔλαφοι παρεδόμενοι ἀμφόδοξοι ἐπαφήνατο ἐν τῇ Φρυγοκολωνῷ δόξαν ἢ τὴν λεγελῶν τῶν γλαφύρων τῶν, καὶ ἐν τοῖς πάμπολλοις ἐκφράσεσι ἀφορῶμεν ἢ τὴν ὀρθόδοξον ἐμφυτεύσιν. Τὴν ἐπίδοσιν καὶ ἐν τῷ πάρεργον τῶν γλαφύρων ἀναφέξῃ τῶν μετὰ τῶν ἀγγελῶν ἢ τὰ ἀρεσόξων, ἢ τὰ ἐλεοδόξων, ἐνδήλωσε σλαβερῶς καὶ ἐπιπόνως, καὶ

ἀπε

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

καὶ ἀνελεοῦς, καὶ γιγάντους καὶ παρανόμους, καὶ ἀγρεύειν τὴν θρόνην καὶ τὴν κυριότητα. Καὶ ἐν τούτοις δὲ ἦσαν οἱ Ἕλληνες μὲ τὴν ἀρετήν, ἔνα μὴ τὶ ἄλλο ὑπάρχει, διὰ ἔνα πολὺ ὀλίγον εὐτύχησε τὴν σήμερον εἰς Κερκύρα καὶ Ζακύνθῳ, ἔλα καλὴ θὰ ἦν τὸ εὐλογέν τὴν σήμερον τὴ ὁ ἔνδον διαλεγῶν.

Μία μόνη Ἑλληνικὴ ἀποικία ἐμπαλαστλαβῶνε τὴν Κερκύρα τὴν τὸν 13ον αἰῶνα, παρέσυρεν ἀποφάσεις καὶ ἐλάχιστα πλοῖα βαθμιδὸν τοῦτον ἐπηθύνθησαν, ὅτι σήμερον ἀριθμοῦν ἐν ἀμφαλέρας τὰς πόλεις ὅπου τὰς ἐδὲ χιμαίδας Ἑλλάδας, καλφόνλον ἐν αὐλῇ ἀχὶ δούμπαντον βίον, ἐδόθη καὶ ἀνθρώπου μεκλάρχαντα ἐμπόρεον, καὶ τὴν πόνταλαμμόνλαν ἀδέλφωσαν, καὶ ἀπιγήγραν καὶ ὑμνεῖν βίν ἀπομαρεβάνν καὶ πολιτικὰ δικαιώματα ἔθνοῦν, καὶ λεμῶν ἴσον πρὸς τὰς τῶν χριστιανῶν ἀξιῶν ἔν. Πάντα ταῦτα τὰ ἀγαθὰ ἐδόθη ἢ θεῖον βεβαίως ἐπιλόφη ἂν οἱ Κερκυραῖοι καὶ οἱ Ζακύνθιοι ἦσαν μεταμφιέσεις, γαυλοποιοί, ὀρνιθοπώλεις, ἀπολίτικοι καὶ βάρβαροι!

Νοῦ τὸ κράτος τοῦτον ἐδέχθη πάντων καὶ ἐμαλλιάρεν ἔμαν ἀδέλφαλον νὰ χάνῃ πρωταγωνὶν καὶ ἐπιμένεν βὶ ἔξι ἔμαν ἀδέλφαλον, καὶ μάλιστα ἱερόθρησκοι καὶ Ἑβραῖοι πρὸς τὴ καὶ "ἄλλον, "ἔμαν ἀκριβὲν πρὸς κύριον!" Μόνη ἡ ἀνοχή, ἡ μελιστόλμα, ἡ φιλανθρωπία συνεβίωσε καὶ ὁ ἀμοιβαῖος σεβασμὸς, πρακτικὰ ἔδωσαν πολιτικοῖς, δυνάμεις νὰ παράσχουν ἀπόφασιν ἐμπορικὴν πρὸς ἕνα καὶ μὲ ἐπαρτόθησαν, καὶ μπορῶνλαν ἐπὶ λόγου ἐπάνω οἱ Ἕλληνες ἐν Κερκύρᾳ καὶ Ζακύνθῳ. Καὶ ὅμως οἱ Εὐρωπαῖοι καὶ οἱ μὲ αὐτὴν συνδιαλλόμενοι, τὸν ἕνα ἄλλο ἔδον, τὸν ἕνα ἄλλο ἐπελέμησαν, τὸν ἕνα ἄλλο ἔκαμναν ἄδικον πρόσοψιν, μὲ τὸν ὡς νέφος ἀμφοτέρων πρόσωπον ὀρμὴν τὸ ἠπεῖ, ἐξ ἀνάγκης μόνον ἄλλα ἐμπαθῶς καὶ μὲ θεοῦ ἀπόφασιν, ἄλλα σωστὸν καὶ μὲ μεγάλης ἐφαρμογὴν αὐτὸν, ὡς ἀδίκου τὸν ἐφαρμόσαν.

Ἀλλ' ἂν ὁλοτρόπως ἐκφύγομεν καὶ ὑπὲρ τὰ ἐπιμέρους καὶ ἐπὶ τὸ μεγάλῳ πολιτικῷ ἐγκαταστήσαμεν τὴν Κερκύρᾳ ἔθνος, ἄθελε πολὺ κάνον δυνατὴ νὰ σταθῇ ἐν τοῖς ἀπόδοξοι;

Πάτων

Πῶς τρῶλον καὶ τόσον ὕψαλον τ' ἀναφέρομεν, ἐξ οὗ νὰ μὴ μὲν καταφρονεῖται διατρυσίας τὴ τοῦ τοῦ ἔθνους, ἵνα μὴν ἔχωμεν πάντας βαθεῖα μεταμελείας, ὁ φανατισμός, τὴ ἀπαν θρασύτα καὶ τὴ ἀμαυρίας ἐμφύτου τῶν ἡθῶν ἐκείνων; Τί νὰ εἴπωμεν περὶ τῆς Ἰσπανίας, ὅτι τὰ πυρίστεφα τὸ δικαστήριον τῆς Ἱερᾶς Ἐξετάσεως ἐπυρπόλησαν κατὰ χιλιάδας καὶ Ἑβραίους καὶ Μαύρους καὶ χριστιανοὺς ἀλλαγείλους ὡς αἱρετικοὺς ἢ φόνους, καὶ ὅτι οἱ ἱεροδικαστὰ ἀποφύλλοντες τὸ τόμον τῶν κλαρῶν ὅσων καίνοι τὰ ὀστά των, ἀπελίθωσαν ἐπὶ τόμον ἐν τῆς Ἱσπανικῆς χώρας ὑπὲρ τὰ 800 χιλιάδας Ἑβραίων; Τί νὰ εἴπωμεν περὶ τῆς Γερμανίας, ὅτι καθ' ἑστίαν τῆς ἐν Κωνσταντίᾳ γενικῆς τῶν καθολικῶν συναθροίσεως Ἑνιάδη, ἐρίσθελο ἐπὶ τῆς πυρᾶς ὡς αἱρετικὸς ὁ Ἰωάννης Οὐσσίος καὶ ὁ ἐκ Πράγας Ἱερώνυμος, καὶ ἀνοητοθανατοφθόνως τὰ οἱ ὀπαδοί των Οὐσσῖται, καταγράψαντες ἔπαθλος;

Τί νὰ εἴπωμεν περὶ τῆς Γαλλίας, ὅτι μετὰ τὴν ἀρχὴν σφαγὴν ἕνα περίπου χιλιάδων ἀνθρώπων οἱ Παλαιόνοι, ἐν τοῖς αἱρεταὶ τῶν ὁποίων ἐκρέμοντο καὶ ἄγιοι, ὡς ἡ ἅγια Φραγκίσκος καὶ ἡ ἅγια Βενέδικτος, καὶ μετ' ἐκείνην τῶν ἀδελφῶν Νοῦλῶν, ἱερόν τῶν τὴν ἀνθρωπότητα διὰ τὴ χριστιανικὴ καὶ ἱσοτιμὰ αὐτῶν φρονίματα, καταλέξαν ἐξ τὴν φοβερὰν σφαγὴν τῶν ἁγίων Βαρθολομαίων; Τί νὰ εἴπωμεν περὶ τῆς Πολωνίας, ὅτι αἱ πυραὶ ἐλέγοντο ἐν διαφόροις ἐξ αἱρετικῶν καὶ Ἰουδαίων, καὶ ὅτι Μαρτῖνος καὶ Λουθηρανοὶ ἀπελαγρώθησαν καὶ χιλιάδες Κεστνίων καταγράφοντες; Τί νὰ εἴπωμεν περὶ τῆς Ἀγγλίας, ὅτι ἐπὶ τῆς Βασιλίσσης ἄγας Ἐλισάβετ διετάχθη κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς ἁγίας Βρίγιτος (8 Ὀκτωβρίου) γενικὴ τῶν Δανῶν ἀποφυλῶν σφαγή, ἐπιλεγόμενοι καὶ μετ' ὄλην τὴν βαρβαρότητα, ἢν ἐφανέρωσεν ἐν ἑκατόμβῃ τοῦ ρέματος, καὶ ὅτι ἐπὶ τῆς τελευταίας Ρωσσίας τὸ Ἁγιοτάτον, ἀποφασίσθη ἐπίσης γενικὴ σφαγὴ τῶν Ἰουδαίων, ἐξ ὧν ἐγκρίθησαν πάντες σκλάβοι ἐν τὸ Ἐλάφανον, καὶ ἐπιχειρεῖται περὶ τῆς τυραννίας ἐν τὸ ἐκ τῆς πορφυρίας τὸ χρῶμα, καὶ ἐπιλέξαν τρῶλον τὸν γενικῶν καὶ τὸ πολιτικόν, καὶ μετὰ τοῦ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

τα ἐγράψουν καὶ αὐτοὶ συναγγράφως;

Καταρχόμενοι δὲ καὶ ἐγγύτερον ἐκ τῶν ἡμέρας μας καὶ συντομεύοντες τὸν λόγον, τί δὲν ἔκαμον πρό τινων ἐτῶν ἐξ τῶν Βουλγαρίαν οἱ Ἕλληνες; Τί ἐσχάτως ἐξ τῶν Βουλγαρίαν ἐν τῇ τοῦ-λῃ Βράϊλας, ὅπου ὁ λαὸς καλλιέργει ἐκατοντάδας χιλιάδας ἐξ φανερῶν μεμφῶν σωνδίου δὲ καὶ παρφοβερῶν; Τί ἐξ τῶν Ῥωμυλίας, ὅπου δὶ ἀλλεπαλλήλου μεταμφιεστῶν συμφῶνται νὰ ὑπαγάγουν τὸν ἀπο-πορεῦνταν; Τί ἐξ τῶν Ῥωσσίας, ὅπου καὶ ἤδη ἀπέγνωσταν ὑπὸ γενικῶν ἐξάσεως; Τί λέγω ἐξ τῶν Ἀγγλίας, ἤτις αὐτὴ ἐξεδήμω-σε δύο τῶν συμπατριωτῶν της ὑπὲρ τῶν ἐν τῷ Ῥωσσίᾳ καλ-λιεπιμελούμενον, ἄμφοτερα πρόμνας, καὶ ἀποστοῦται νὰ ἀφιχθῇ ἀν-τὸς ἐν τῇ ἰδίᾳ χώρᾳ, ὅπως τὸν γαρτίσῃ ἐξ ἄλλης;

Τοῦτα τὰ ἐσύστερα καὶ ἔτι πλείονα τῶν Ἑλλήνων σκέψε-τα ἢ ἀποτεινόμενα, ἢ μᾶλλον τὸ σῆμὲ ἐστῶν ἐφημέρως τὰ ἡμέρ-ματα τὸ Ἑλληνικὸν κόσμον, καὶ ἀπαντλέας καλοφαρμένον αὐτὸν καὶ λαμπρὸν τὸ σωστὸ μέχρι σοφισμάτων, τί; — Ἡ πα-ρουσία τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ ἀρετὴ τῶν Βαυάρων. Ὄχι, ἀπαρ-μάτων βαρέα σφῦλα σφῦλα γέμει ἐπὶ αὐτῶν, ἄλλας πάλιν μία ἡφαιστωθῆς κεφαλίν. Περὶ τὸ 1712 ἀποφάσθησαν οἱ Βα-βάροι καὶ τῶν Ἑλλήνων πολὺ πλήθος, ἔνεκα καὶ ἐξυπόλαρα, ἔνεκα καὶ τῶν σφαγῶν τὸ πολὺ Τουρκικὸν Βερβῶν, καὶ ἐν τόλμῃ δὲν ἔχουν ταύτας πάλαγας. Ὅτου ὅμως αὐτοχειροτονήθη δυνατὸς ἢ ἀπελευθέρος τῶν ἄλλων, ὀφείλει νὰ ἔχῃ καὶ τὸν συνήθειον καὶ τὰς χεῖρας ἀγνάς, ἢ τοὐλάχιστον νὰ μὴν ἐφέρθῃ ὑπὸ Ἀ-μαλέκων κακοποιῶν. Ἡ τάξις δυνατὸν τὰ ἰσχυρὰ πράγ-ματα νὰ δικαιοῦται ἀνεφοβρέπτως τὰ ἰσοκρατοῦντα καὶ μεγάλα ἐφεξῆς, τὰ δὲ ἀσθενῆ νὰ δικαιοῦται καὶ καταδίκαιον τὰ ἀδύνατα διὰ τὰ μικρά, ἢ διὰ τὰς ἐν ἀνεφαρμόστῳ φωτὶ ἀπο-τελούσας ἀλαζόνας; — Ἡ τάξις ὅμως φρονοῦμεν ἢ ἐν εὐπορφυρε-κτρέκτῃ

δυνάμεως, διότι ἐν ἐρημίᾳ ἀόρᾳ τὰ μεγάλα ἐγκαίνια ἦσαν συν-
ήθως ἔργα σιάσεως καὶ ὑπερηφανείας ἢ συμπληρούμενα καὶ δυσε-
μενορούντων αὐτῶν, ἐνῷ οἱ ἐπὶ τὸ προσκυνεῖν παρεκλητοῦν ἢ ἀλα-
λάζοντες εἶναι σκληροῖς θυμῷ καὶ ὀργῇ πρᾶξις. Μία ἰδέα, ἐφ' ἣν
πεπαιδευμένων, ἀπαντήσων ἑκάστου παρόντος εἰς αὐλάς.

Ὁ λαὸς τῆς Μεμφίδος καὶ Ζοιούτ ἐπεφορτίζετο ὑπὸ τῆς ἱε-
ρείας ἢ ἡ γονυκλίνα νεώνος, ἐφέρετο θύρα τὸ θριαμβευτικὸν ἅ-
θρον τῶν Ἑβραίων. Ἀλλ' ἦσαν ἀληθεῖς τὸ ἔθνικον αὐλό. Ἔχει σφρ-
γίδων τῶν Ἑβραίων. Ἀλλ' ἦσαν ἀληθεῖς τὸ ἔθνικον αὐλό. Ἔχει σφρ-
γίδων ὑπόγαιον, ἢ ἦσαν μία σφάγη, ἢ ὑπῆρξε ῥόβος; — Ἡμεῖς
βεβαίως δὲν ἀγνοοῦμεν τὰ ὑπόγαια θύματα ἀπορρήτως καὶ δημοσιευτῶς
περὶ αὐτὸ τῶν ἢ ἀγγέων, διότι τοιοῦτο ἦθος συνεδαφίζετο ἔθνεσι ὡς
ἐκείνου τῶν ἐγκαινιαζόντων αὐτῶν φόβους, ἐκφοβοῦντα ἀφανῶς καὶ μυστικῶ-
δῶς, ὡς ἄλλοι καὶ τὰ ἔθνη καὶ ἔργα τῶν Φοινίκων. Μὴ ὑπενθύμι-
σις τὰ μυστήρια," ἦτο μία ἐν τῶν ἀρχῶν τῆς Αἰγυπτιακῆς θεο-
φίας, ἐξ ἧς σπᾶ ἐρωτήσεις οἱ Ἑβραῖοι καὶ τὴν διάφορον τῶν
μέν, ἐξ ἧς σπᾶ ἐρωτήσεις οἱ Ἑβραῖοι καὶ τὴν διάφορον τῶν
μεταφορῶν ἀκριβειάν των. Ἡ δὲ σκιὰ διαφυγὴ βόμβος τις ἢ
ὀδόντων καὶ αὐτῶν, ἐπειδὴ οἱ ἐνδυναμούμενοι νὰ τὰ ἀπαστεδί-
ζωσιν, ἢ λιμάχωνται νὰ φέρωσι λαμπάδων σύγχυσιν, ὅτε οἱ πρόσκυ-
νοι τῶν ἀνθρώπων νὰ μένωσιν ἀμφιβόλοι. Ἀλλὰ ἀπαντήσεις τὰ ἐξ-
ετάσεις ἐπὶ τὸ προσκυνεῖν ὡς ἐν παρόδῳ τῶν σκέψεις καὶ ἐπι-
δείκνυμεν, ἀφίνοντες τὴν ἀναγόμενον ἡμῶν ἐκεῖθεν νὰ σκεφθῶσιν
ἀκανδίστως προσεκτικοὶ γενόμενοι.

Ὁ Μωσαϊκὸς ἢ ἡ Μωσαϊκὴ θρησκεία, ἣν μόνον σφε-
δρῶν οἱ Ἑβραῖοι, παραδέχεται τὴν ἀληθινοθεσίαν, ἀχὶ ὅμως καὶ
τὴν ἀνθρωποθυσίαν. Τοιοῦτον παρεδέχετο ἄλλοι οἱ σύγχρονοι τῶν
Παλαιστίνων ἐληφόβρωτοι φυλαί, εἴτινες ἐθυσίαζον τὰ τέκνα των
εἰς τὸν θεὸν Μολόχ. Οἱ Ἑβραῖοι ἐμεμόνετο μὲν ἀπόστολοι τὸ πα-
ράδειγμα τῶν, ἀλλὰ κατὰ παράβασιν τῶν Μωσαϊκῶν νόμων καὶ
ἰδέας τὸν θεμελίου, "Θὰ φονεύσῃς." Ἐσωτέρως οἱ θυσίαι τὸ ἄμεσα
τὴν ἀναδείξασι δὲν ἦσαν ἀμφίβολοι ἐξ αὐτῶν, ὡς δὲ τὸ τέλος καὶ ἡ
ἀνάμεσον ἀμφιβόλεσι, ἢ ἐν τῇ ἱεροτελεστίᾳ τῶν Μαρίας,
ἐκείνης ἐπεφέρετο ὅλα καὶ τὸν σφαγέα." Καὶ φαγεῖ τὰ ἔκγονα
τῆς πονηρίας σου, ἀρέσαι αὐτῶν καὶ θυγατέρων, ὅτι ἐδωκέτω
τὸν θεόν σου, ἐν τῇ ὀργῇ καὶ ἐν τῇ θλίψει (Δευτ. κ. 29.)."

Ἐὰν

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Εἰν δὲ ἦχον καὶ τάραχον ἐκεῖνον τόλμον, καὶ κυρίον, ἤθελον
ἐξάπαντα λεχθῆ κατὰ τὴν φύσιν τοῦ πόρατος, δεῖ ἵνα καὶ τὰ
ἔθνεα τῆς βασιλείας των, καθόλου ἀταρακτάλεια, ἐξ οὗ ἡ-
δύνατο ἀπαστῶνται, καὶ τὰ διεσπαρμένα ἐντὸς τῶν ἐθνῶν, ἢ καὶ
ἐξ ἄλλων κατὰ ἀρχαίων παραδόσεων καὶ ἐθίμων, ἴσως καὶ ἀμφι-
κόλων, ἄμμα ἤθελον παραλαβῆ τὰ τῆς βασιλείας των, καὶ ἐκ
τοῦ φόβου ἀφεῖν, ἀπαυθρώπων καὶ αὐτοκαρτῆς χαρακτῆρός των.
Ἤδη περὶ τοῦ χαρακτῆρος τούτου τὶ σχέον, ἐκ τῶν θείων βιβλίων,
ἀναφέρω τὴ ἱστορία.

Οἱ αὐτοκράτορες Τραϊανὸ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ β. μ.χ. αἰ-
ῶνος, συνέβη ἐν τῇ Ἀσίᾳ κατατροπωθῆναι στρατιὰν, ὅλης κα-
λεμένης σφάγας πόλεως καὶ ἐθνῶν τῶν Ἀντιόχων, ὧν πάντων
σχεδὸν ἐξαφανίσθησαν. Οἱ διεσπαρμένοι τόποι Ἑβραῖοι ἐντὸς τῶν
Ῥωμαϊκῶν αὐτοκρατορίας, κινήσαντες ὅλη ἀσχάτῳ τὸ κατάμονον
ἔθνος, καὶ δρόσαντες τὴν ἀπόλειαν τῶν ἐθνέων σφίγγασιν,
ἀσκάλωσαν ἐς σφάγα μέγα καὶ φοβερὸν ἐς τὴν Κύπρον
τῆς Θεσσαλίας καὶ ἐς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ὅπου "hominum diuersa"
κατέφαγον ἄνευ διακρίσεως φύλου καὶ ἡλικίας ὑπὲρ τοὺς 480,
χιλιάδας Ἕλληνας καὶ Ῥωμαίους, καὶ διέφθειραν τοὺς τοῦ βασι-
λέως ἀστυνόμους ἀρμάτας· κατεκρέμασαν αὐτὰ ἐς πολύλαον
τεμάχη, ἐξ ὧν ἄλλα μὲν κατέφαγον, καὶ ἄλλα ἔρριψαν ἐς
τοὺς κύνας· τὰ δὲ φέρεσαν διὰ τὸ ὄρεινος· τὰ ἐξ ἐδίδοσαν καὶ
μὲ τὸ δέρματον ἐνδύσαντο, ὡς μὲ τὸ πρόσωπον ἔκειτο τὸ πρόσω-
πον· ἔστησαν ἐπ' αὐτῶν ὡς σημαία θυρίου, τὸν τίτλον τῆς μανίας
τῆς ἐνδυμάτων· Πλὴν δὲ ἑβράδωσαν οἱ ἀστυνόμοι καὶ αὐτοὶ
τὰ ἐπίσκεψα τῆς ἀγρίας κακίας των, ἀλλὰ ὁ Τραϊανὸς τὸν ἐλε-
μέρησε συνεχῶς ὁρὸν τὸν κόπον τῆς ἀδελφοκτονίας μὲ τὰς ἐδίδας
ἀρετάλειας, ὡς ἔγραν διαστρέφη.

Μετ' ὀλίγον χρόνον ἐπὶ αὐτοκράτορος Ἀδριανοῦ, διαδέχει τὸν
Τραϊανοῦ, κάτι ἐν τῇ Παλαιστίνῃ ἐπαναστασία, κάτι ἐπάνεμον σφαγὴ
καὶ συμφορὰ ἐκ τὸ πρόσω. Ἀπελπίζοντες οἱ Ἑβραῖοι ἐπὶ ἕνας
σφόδρα κακρεῖον Βαρχοχὰβ ἢ Βαρκοκέβα, ὃν ἐπίστευσαν ἐκ τὸ
προσδοκώμενον Μεσσίαν καὶ χειραγωγὸν αὐτῶν, ἐγέρθησαν ἐκ
πάντες καὶ ἐπεστάτησαν ἐκ φανατικοὶ καὶ σφάγαρι κατὰ

τῶν

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

των ἀγαθῶν, καλοκαίρια πολλὰ ὄντας τοῦ Βασιλέως καὶ φρο-
νήματος· τὸ πάλαι δεύτερον δύο ἔτη, πρὶν ἐπὶ λέγω ἀλλοθέν, ἀπο-
κόψαντες 580 περίπου χριστιανοὺς, καὶ οἱ ἀπορεγμένοι ἐξεδιώχθησαν
ἐκ τῆς Παφλαγονίας, μὲ ἐπιτάξει τοῦ αὐτοκράτορος Διαλείπων καὶ μὲ
ἐπανέρθασιν ἐις τὰ ἴδια.

Κατὰ δὲ τὸν 16ον αἰῶνα ἐπὶ αὐτοκράτορος Βασιλείου τοῦ
ἐπικληθέντος Βεγγαρουλάου, ἐκινήθησαν τὸ Ἑβραῖοι μετὰ τῶν Σαρακη-
νῶν καὶ ἐγκαταστάντες ἐις τὴν Παφλαγονίαν, ἐπολέμησαν ἐδῶ καὶ
τὸν Χριστιανῶν, καὶ ἐκαταστρέψασιν τὴν Μονὴν τοῦ Ἁγίου Ἰωάν-
νου τοῦ Δοκεῶτου τῆς Μονάχης, ἐκαύσασιν τὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Ἰωάν-
νου καὶ ἐσυρίσθησαν τὰ κειμήλια ἐκείνου, τὰ καταστρέψασιν καὶ
τὸ ἐκεῖσε μνημεῖον, πρὶν εὐλογῶς διὰ τὸ καλόν τοῦτο. Τὸν Τίτον
ἢ γυναῖκα μανιάσαν! Καὶ ἐν τούτοις δὲ ἔνα σκοτεινότερον, ὃν
ἐπέρασαν ἐν Θεμίσῃ καὶ Ζαμόνθῃ, τοσαῦτα ἐπε-
ίσθησαν δὲ αὐτοὺς ἐμφαβλοῦντα ἢ Εὐρώπη! Πρόλογ ἔρμος ἐναγγελι-
κὴ, ἀγαπᾷ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ!

Ὁ σκυλοῦ δυστυχὴς καὶ φύσει ἄγριος ἦλθε τῶν Ἑβραίων
χαμαιλέων, ἢ πρὸς αὐτὸν σύνεγγυς πυρακαθυνόν, ὡς καὶ ἄν ἔλαβον
παρεμφερὲς παραδεῖγμα ἔθνος, καθόλουσιν ἴσως σεβασμὸν, ἢ τὴ-
λόχιον δείγμα τῶν ἐπόνων μετὰ τὸν θρίαμβον τῶν χριστιανο-
μῶν τῆς τῶν χριστιανοπαίδων θυσίας, τῆς ὁποίας ἢ ἔναρξις σεβασ-
μοῦ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

καὶ παραφορὰς τὸν Πάπαν αὐτῶν ἐν Ἑβραϊκαῖς προσάντων συνα-
νέας, καὶ μὲ φόβον παράλογον, μεστοὺς καὶ ἀφορμαείων σε-
σραμμένους.

Ἐν τῷ Ἱσπανίᾳ ἐπὶ Σίξτου τοῦ Δ' (1484) συνέβαινον καὶ τοι-
αῦτα, ἐδείκνυον ἐν τῷ Ἐξαρχείῳ, φραγκίσκαν σπανιὰ ὡς ἐκ τοῦ δια-
δόσεως φανερῶν χριστιανοσταύρων ὑπὸ Ἰουδαίων κατὰ τὰς ἡμέρας
τοῦ Πάσχα. Αἱ κατηγορίαι εὕρισκον τὸν διάβολόν των, ὅσον, καὶ
ἐπιστεύθη τὸ ἐξαιρετέον σάλπιγξ (Κεφ. κ. XC). Δυνατὸν νὰ
ἦσαν καὶ ἄλλαι αὐταὶ τοιαῦαι σκευῳρίαι, πλὴν σάλπιγξ συνελέ-
γετο πρὸς ἐπίτευξιν τῆς παραδόσεως τὸ βαρβαρικὸν ἔθος, τὸ ὀστοῦν
δὲ τῶν τοῦ καὶ ἐξ ἑλάφου ἀφῆρεν, διότι οὐ κοσμικῶς, ὡς ἀναφέρει
καὶ ὁ Δεδόμαγος Ἀρμενόργας, ἰδίαν κέρατον Μουλαιοτίδι, κα-
γεῦρον περὶ τὸν Ο'. μετὰ Χ. ἐκόπτον ἐξ τῶν Ἑβραίων, μεταγάμενον
ἐξ ἄλλου, ἀναφανδὸν δὲ κέρατος ἐκβηκτέλος ἐπὶ σκοῦ δὶ διὰ βεγετῶν.
Ὁποιονδήποτε ὅμως ἤτε ἀληθὲς ἦτον τὸ Ἑβραϊκὸν τοῦτο ἔθος, ἤτε ὄχι,
ἡ περὶ αὐτοῦ παράδοσις καὶ πίστις ἦτον ἀρχαία καὶ γενικὴ ἡ μόνον
ἐν χριστιανοῖς ἀλλὰ καὶ ἱεροθεμένοις, διότι ὡς ἀνέγνωμεν ἐξ τινα
ἐμφανείας, Ἡραῦ τοῦ ἐκοσαέδρου, ἐξέδωκεν ἐσχάτως ἐξ Κάιρον Πε-
νυρεα, ἐν ᾧ ἐξηγεῖται ἀκόμα τὰ ἔθνη τῶν Ἑβραίων μνημονεύ-
καὶ τὸ ἔθνος αὐτό. Ὅτου ἐπὶ τοῦ βεμάτου τοῦ ἐκκλησιαστοῦ καὶ σχε-
νας ἐφτάνας, ἐν ἀναγνώσει τῶν περὶ τὸ 1892 ἐκδοθέντων πρω-
μαλίων τοῦ ἐν Ζακύνθῳ Φ. Καρρὴ, ἐπιγραφομένων "Ἰουδαϊκὴς
καὶ Χριστιανικὴς κ.τ.λ." καὶ τῶν περὶ τὸ 1884 δημοσιευθέντων
ἐν Τορίνῳ ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Corrado Giudetti "Pro judeis".

Τὸ παράδοξον γεγονὸς ἢ ἀμφίβολον ἢ πρόσκαιρον ἢ βάρ-
βαρον, ἐν καὶ ὁ λαὸς τῶν Καρμώρας καὶ Ζακύνθου ἐμφορούμενος ἐξ αὐ-
τῶν τῶν γεννῶν παραδόσεως καὶ πίστεως, ἐμφόβως καὶ δι-
ρεθίσθη ἐν τὸ ἄκουσμα ἢ τῶν σταυρωθέντων βίαν τῶν ἑβραίων
κοινόνου, ἢν ὑπάρχει χριστιανός; – Ἡ ἱστορία ἐν τοιαύ-
τοις σκότεσι ὁ μόνον εἰς ἐπιστήμονα σκέψιν, ἐπιβεβαίωσε μὲ
λεγο ἐπιμελεστέρας, δυσκόλως τοιοῦτοι, ἀλλὰ καὶ ἐν πόλει
σαμμένοις τῶν συνελεύσεων ἄνεμοι. Ἡ τῶν βεβαίων ἐπιθυμία
σαμεν νὰ μὴ σκεφθῇ ἢ ἢ συνέβη, καὶ νὰ ἀφεθῇ ὁ νόμος
ἐν ὅλῃ τῇ ἰσχύϊ του νὰ ἀναφθῇ, ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα καὶ

ἐλπί-

πλόγως καὶ δικαίως νὰ θεωρήσωμεν καὶ ὅμως ἀσόφως καὶ ὡς ἄγνοι
ἐριγραῖ ἄνευ προφήσεων, ἢ ἄνευ φανάλεπτον καὶ δυνατοπορούμενον
αὐτῶν τῆς Ἑβραίας, καὶ νὰ διασώσωμεν μόνην τὴν Κερκυραίνης καὶ
ἀκριβίας ὡς καὶ τὴς φοινὸς ἐμφάσεις, καθὼς ἀπρεπῶς καὶ μεροληπτι-
κῶς ἐφαρμόσθησαν αὐτὴν ἡ δημοσιογραφία μετὰ τῆς Εὐρώπης,
διὰ τὸν μόνον λόγον ὅτι σιγεῖται ὡς ἀληθὲς ὅ,τι καὶ τὰ φοιδὰ ἐν
μέσῃ χρεῖαν καὶ σήμερον, ἔχω καὶ μεθῶ. Εἶθε δὲ νὰ ἦναι πλέ-
ον τοιαύτη παράδοξος ἡ δόξασία νὰ ἐπιβεβαιωθῇ τὸ ταχύτερον, τὸ
ὑποκείμενον ἐν μέσῳ καρδίας, ἢ νὰ ἦναι βάσιμος νὰ συνλεγῇ
πρὸς τὴν ἐξάγγελον τοιαύτην ἀρρίν ἑθέρον.

Ἀλλὰ διατί λέγω, ἐρωτῶμεν καὶ πάλιν, τόσον ἐνμέρος τῆς
δημοσιογραφίας καὶ τῆς Εὐρώπης ἀνάμεσα, τόσον καλλιφωνῆ καὶ
τόσον ἐνπαθάλωτος, ἐξ ὧν ἐλαράχθησαν καὶ πράττουσι καὶ ἐσύγχω-
σιν ἀξιόθυτοι οἱ Ἑλληνικοὶ μόνοι τόσης συμπαθείας καὶ τόσον
ἐνδιαφέροντος, καὶ οἱ Κερκυραῖοι καὶ Ζακύνθιοι τόσης δο-
λοφονίας καὶ τόσης ἀδίκου κακοφρίας; — Διότι, μᾶς ἀπαντοῦν,
ἐκεῖνοι ἦσαν οἱ καθόλου ἀσθενῆς, ἐνῷ ἄλλοι ἦσαν οἱ ἐπιβεβλη-
μένοι ἦσαν οἱ καθόλου ἀσθενῆς. Ἐγὼ. Ἀλλὰ διατί ἡ τὰ ἀμφακτῆ, ὡς προφανεστάτω
τοῦ ἐσχάτου;

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

„Proprium humani ingenii est odisse quem laeseris." Αὐτὴ ἡ πρὸς ἀλλήλους βαρεῖα διαφόρησις καὶ ἡ πρὸς ἀλλοφύλους ἐχθρόλογος, ἣν καὶ ἐν τοῖς τῶν Ἑλλήνων φυλῶν καὶ ἐν αὐτῇ τῇ διασπορᾷ ἦν. Ὅτι δὲ πολὺ πολὺ ἦν ὑψηλὸν ὀρόθυμον καὶ θεοσεβὲς φρόνημα ὑπὲρ τῶν ἐν Κερκύρᾳ καὶ Ζακύνθῳ ὀρθοδόξων ἔθνους, ἀφ' ὅτου ἐκλύθη τὸ χρυσοῦν ἅγιον ἐξ τῶν δεδεσμευμένων καὶ τῶν δεδουλωμένων τὸ τέλος. Εἶναι μόνον ἐπιμέμφιμος, διότι δὲν ἐπαίνεσεν ὀπτῶς χρῆσιν αὐτῶν, ἀλλὰ κολάκευσεν· ὅτι μετεφυτεύθησαν ἔδυξεν, ὅτι ἀποχωρισμοῦ μετεφρίσθη, ὅτι δυνατοὶ ἐπεβόησεν· ἐξαιρέσει δὲ ὀλίγῃ, τὰς ἰδέας εἶχεν μὲν ἵνα νὰ ἐκλογίσῃ τις, ἀλλὰ ὄρεξιν καὶ ἕξιν εἶχεν νὰ δημιουργήσῃ. Ἰδοὺ ταῦτα μὲν ὡς πρὸς τὴν δημιουργίαν.

Πλὴν ὡς πρὸς τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν ἀλλοτρίων συμπεριφορέων, ἂν μᾶς ἔστω ἡ ἀποδιοχθεῖσα μετὰ σφάνος ἐκλάσεως καὶ ἰσχυρῶς ὅλως ἀνεπαρκής.

Ἡ ἐκλογὴ τῶν ἐθνῶν σύμφωνον δεσποφρόνων Ἑλλάδι καὶ φωνῇ, ἀσύμφορον ἄμφω ἐν τῇ Πυρραιοτίδῃ ἢ Ἰονδαίᾳ πράξει ἐφεύρεν καὶ ἀνεξάρτητον μὲ ἴδιον σφετεριστὴν, σφὼ ἀνάλογον ἑαυτὸν τῶν πέριξ αὐτῷ ἀλλοφύλων φυλῶν. Ἡ δύναμις τῶν πράξεων ἔσται δὲ ἐνέργεια ἀσφῶς ἐν τῷ λίθῳ τὸ ὀργανικοῦν ἢ τὸν μεγάλον καὶ σωματικῶς σημαντικόν, ἀλλ' ἐκ τὸ πνεῦμα καὶ μόνον ἐξ τὸ ἐνεργοῦν, πνεῦμα ὄμως θρησκευτικόν, τὸ τῶν φοβεῖσθαι, ὡς ἐκ τοῦ τοῦ ἔθνους καὶ ἀποκαθαρτεύεσθαι ἐκ τῶν ἀφῶν φυλῶν, ἀποφορέσαν τὸν σημαντικόν. Ἡ τέχνη δὲ ἢ ὕδωρ θεὸς ἢ ἐν ἐμφάνεσι, ἢ ἐν σχήματι ἦτον ὁ καὶ δόξαν ἀγχωμόν, τὴν ἐμφάνειαν αὐτῶν, τὴν μεγάλα, τὴν ὄλην, ὀρθοστάλας καὶ βουβῶν ἐν πάσαις ταῖς ἐκκλησίαις, ὑπὸ τῶν συμφώνων τὴν ἐξαίρεσιν καὶ διὰ τῆς κορόνης ἐπιμόνου καὶ καλλιόστου μεῦμον τὴν ἐκθρόν τὴν ἢ διὰ τῶν ἐπιμέτων αὐτῶν μέτρων, διὸ ἦτον ἀσφῶς θρησκεία καὶ ἀγοράνωσις, ἦτον ἀφρονεστὸν καὶ γαυλεστὸν, ὅτι ἐν τῇ ὀρμῇ καλόβραστον τὸ ἀνθιζάμενον. Ἐκεῖνα τὸν ἰσάμις διὸ ἐπιστέλλω ὑπὸ αὐτῶν τῶν δικαίων, ἢ ὡς ἐκ τῶν σφραγιστῶν καὶ

ὅμως

γρόνομεν τῶν ἀποβάντων αὐτῶν ἐκφόβους, ἀλλὰ πάντα ἀπὸ τοῦ παραμέτρου. Διὰ αὐτῆς περίας ἡ μόνον ἀπεδίωξαν ὅμα τὰ ἀναθὰ ἐνόμου πορείας, ἀλλ' ἐμόλυνε τόλμε καὶ τὴν ἀνθρώπινα, ἀλλ' ἐδάσκαλε καὶ ἐπὶ τῶν μεγαλυνόντων ἀμφοτέρων φυτῶν.

Καταφυτόμενος ὅμως ἀπὸ τῶν Ρωμαίων τῆς πορείας τῶν Ἑβραίων, καὶ διαπορευόμενον τόλμε ἐκτὸς τῶν ἄμμων ἐθνῶν, ἀπόλεσαν πάντα τὰ μόνον τὰ ἐκκλησιάματα τῆς ἐρημίας καὶ ἀνεξαρτήτου, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὴν ἐμπνεύσεων, ἀλλ' τὸν δεύτερον ἐν σωμαστῷ ἐνόλυτα καὶ τὸν ἐχαρίσθη τὴν δύναμιν, αὐτὰ τὴν ἐμπαλάγη σχέσιν ἐν ἀνεμμένοι καὶ ἀφεγγόρος ἐφ' ἑαυτῶν καὶ ἐπὶ τῶν ἀλλοφύλων. Εὑρισκόμενοι ἐντὸς τῶ πόνων μεμονωμένοι καὶ ἄποροι, καλέσαντο ἐπὶ σωτῆρας αὐτῶν τὸ ἔρημον καὶ ἐνθύμησε τῶν ἀμφορίων. Τοιαῦτα ἦταν συνήθως ἡ τύχη τῶν πλανωμένων καὶ διασκορπιζόντων, ὡς καὶ τῶν ἐσωτερικῶν πολέων ἐν ἀμφορίᾳ τῶν σκιρτάντων. Τὸ ἴδιον καὶ ξένον θρησκευτικὸν αὐτῶν φρόνημα, ἐν χειδῶν προφήτης καὶ ὁ νομοθέτης καὶ ἐπίλεκτος βίος, ὡς καὶ ἡ ὑπαρξίας αὐτῶ ἐν τῆς ἐν γένει ἀνεχείας των, ἐπεβάρυνον πάλε μᾶλλον τὴν ἀφόρητα τῆς θέσεώς των.

Καὶ ὅμως ἐν τῇ ἀγανῇ καὶ ἀπορίᾳ αὐτῶν, ἐν ἀπόλλεσαν καὶ ἐκλεῖπον τὸ θάρρος καὶ τὴν ἐμπιστοσύνη των, πάλε ἐπαυσαν συνεστόμενοι καὶ ἐργαζόμενοι, ὅπως βελτιώνοντες τὴν τύχην τῶν ἐξέλθωσιν ἐκ τῆς τοιαυτῆς καὶ ἐρημικῆς αὐτῶν ὑπολείας. Φυλὴ ἑνὸς μετὰ τὴν διασπορὰν τῆς ἔθνους ἐν γένει καὶ ποιμενικὴ, πίστεως ἀμφιβόλου καὶ ἐνδομύχου ἀγρίας, ἐπιμαρτυρόμενον, πλανώμενος, σκηνοπήγος κατὰ τὴν ἔρημον, πλὴν ἀγχίνους, ἐπιχειρεῖ καὶ δεξιότητα ἐν τὸ ἐμπόριον, τὸ ὁποῖον ἐδύνατο καὶ ἤδη τῆς ἦτο ἐν τῇ ἐπιτύχῃ τῆς, ἐπέλεγε βαθμηδὸν νὰ προχωρῇ κατὰ τὴν δυνάμεις αὐτῆς ἐκείνας, νὰ ἐξέλθῃ ἐκ τῆς ἀνάγκης τῆς, νὰ ἐπιστρέψῃ ἔσχατα πλήν, νὰ ἀποκτήσῃ δὲ αὐτὸν βαρύτατα, νὰ κατασταθῇ ἀναγκαία, καὶ νὰ δικαιωθῇ ἤδη ἐπὶ τῶν κυβερνώντων, ὡς ἄρχοντα ἐπὶ τῶν ὅλων τῆς Παλαιστίνης φυλῶν διὰ τὸ ἔργον τοῦ. Ἰδοὺ τὸν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ πατριαρχικῇ συνθήκῃ τῆς ὁ Θεός, ἦταν καὶ σήμερον ἐν τῇ διασπορᾷ τῆς ὁ Πάτερ ἢ Μαμρεμπᾶ. Εὗρε καὶ κατέχει δι' αὐτὸ τὸ μεγάλειον καὶ τὸν δίκαιον

μον

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

μεν νὰ διοικήσῃ ἀμφοτέρους, ὅπου θορύβου καὶ ἄπαν πολέμου ἐπὶ σκέλαν,

„Θάλλει γὰρ ἀνθρώποισιν τὸς ἄρμυρος
„Κακὸν πόμπιμ' ἔλγεα . . . . . .»

Τοιαῦτα πρόσωπα ἀνεκαινίσθη καὶ αὐτὴ κατὰ μέρος δι' ὀξυ-
σαν ἀσκήσεις καὶ ἐπίσης ἐπιφάνειαν σημειωνόντων ἢ ἐπιδεικνύοντα τὴν
σφραγίδα, ἔπειτα τὸ θρυμματόμενον καὶ τὴν θέσεώς του. Φαν-
ταζόμενα ὅλα μυστήρια, ἀνεμμένη καὶ ἐκείνα τὰ ποικιλὰ ἔθνη, καὶ διὰ
τῆς δυνάμεως τὸ πλῆθος, ἐπαυσάσθη ἐν μέσῳ τὸ τῆς σημειωτῆς
ἀδυναμία του. Τὰ χρέη πάντα καὶ ἐδίδοντο πάντοτε ἐν τῷ
τῆς γενικῆς διαφθορᾶς καὶ τῶν μεγάλων παρεκλίσεων, ἤτοι ὁ
μοχλὸς πάσης κινήσεως· οὐδὲ μόνον ἐκλείπαν, ἀλλὰ τὴν ἀπ-
χοῦσαν πρὸς ἀναγκαίαν ἢ ἐνεργεῖν χρῆσιν, ἀλλὰ πρὸς πᾶν
σαν καλάφρονα· οὐδὲ μόνον ἐκλείπαν, ἀλλὰ τὴν πάντων
μέσον δικαίων καὶ ἐμπιστοσύνη, ἀλλὰ διὰ τῶν ἀποχρωμένων
ἐνεργεῖν, πάντα τὰ ἀγαθὰ ἦτοι φρόνησις καὶ ἀνάγκη καὶ πα-
δεία, καὶ χρηστότης, καὶ ἐπιείκεια καὶ πάντα ἄλλα ἀρετὴ ἡ-
τοι μεῖζον ἄπαν αὐτῷ, δεῖ ἔχειν ἀξίαν. Ὁ καλέσας τὸ φρόνημα
τοῦ μεῖζον ἄπαν αὐτῷ, δεῖ ἔχειν ἀξίαν. Ὁ καλέσας τὸ φρόνημα
δεῖ ἦτοι ἀπλῆς πολυδύναμος, ἤτοι καὶ σοφὸς, ὁ λόγος τοῦ κοι-
βιλικὸς, ἐκεῖ πολλὴν ταραχὴν καὶ μέγα κῦρος, ἀδιάφορον
δὲ ἐὰν τίμιε καὶ τῆς μεμφίας μεμφόλεμος ἢ τῆς ἀδικίας ἀδι-
κόλεμος. Νῦν ἐφανερώθη ὁ φρονοκαύθαρος, πάντας τὸν ὑπο-
τάξαντα μὲ τὸ ἐν πάσῃς. Τὸ ἀγκαὶς καὶ συμπεφορημένον
τὸ πάθος τὸ φρόνημα, ἐξορίσαν ἐκ τῆς ψυχῆς πᾶν ἄλλο
ἐνεργεῖς καὶ ἀπομεμονωμένον, δὲ ἐδεῖ ἄλλο μεμφεῖν, ἢ μὲ
τὸν κόσμον καὶ τὰς φάσεις ἐδεσμάς.

Οἱ Ἕλληνες διὰ τὸ πρῶτον αὐτῶν ἦτον ἤδη οἱ ἐκφρόνεροι
τραπεζῖται, ἐκεῖ ἐπιστρέφοντες καὶ μεβεροῦντες καὶ διαφορέτας,
μανῶν καὶ δικαιόνων καὶ ἀρέσκειαν τὸ ἐρεπόμενον καὶ τὰ γρά-
μματα καὶ διαθήκας, διακοσμοῦντες ἢ παρακινοῦντες τὰ μεγάλα δόγμα-
τα καὶ ἀδόμενοι διαθέλει πάσης σχεδὸν ἐλευθερίας ἐπιφρόνη-
σις, ἐπιφλεγῶν ἢ ἐπιφλεγῶν τὰ γράμματα καὶ τὰ συνταγμένα
τα, ἀμφιβάλλοντες τὰς γραφίδας τῶν δημοσιογράφων, δύνασθαι νὰ
ἐπιφλεγόνων μεγαλειώδη πολιτὰς τῶν ἀρεθρεύσεων τῶν, νὰ κατέ-
φερον τὰς ἀλοσυλίας πρεμάνης καὶ ἀλαξίας τῶν, καὶ νὰ διαφη-
ρεῖν

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

σον τὸ ὑπὲρ αὐτῶν ἐνδιαφέρον τῶν μεταφράσεων. Ἤδη οἱ ὁραγραλε-
νοὶ λόγοι καὶ ἀποσπασμαρερείνον τὸ μοτάρεον, ἔνεκα τὸ ὁποῖον
ἐξεσηκώθη τόσον μέγρεκα καὶ ὁλοργὰ ἐξ ἰνόε, καὶ τόση ἀνωρέ-
γαε ἐξ ἑλάε δεὰ τὰς ἐν Κεφαλλ᾽ καὶ Ζακύνθῳ μεγρὰς καὶ ἔφε-
λέρ καὶ τὰ τῶν Ἑβραίων ἀλοξίας. Ἡ ἰσχὺς τὸ ὀγέλε ἀμφοτέροσαν
ἀὲς φαλαυθρώσης ὀρρεὰς τῆς Ἑλλάδος, ἐοτεσῆξαλο αὐτὰς καὶ τὰς ἀ-
φεῶν Κεφαλλαίων καὶ Ζακυνθίων.

Ἀλλ᾽ ὰν τωόντι ἡ ἐωρόσα ὀρρεῦλο ὑπὲρ τῶν Ἑβραίων ἐξ ἀγαπρε-
νῶν αἰσθημάτων φιλανθρωπίας, ὀὐχὶ μεταὶ τὸ αὐτὸ ἐνδιαφέρον-
νὰ συμπεριφέρεται καὶ ἐς τὰ μεγαλύτερα αὐτῶν δικαιώματα, καὶ ἐπι-
ε νὰ ἀποβλέψῃ εἰς τὸν ἄρον τῆς διασπάρας των, ἤτοι μ᾽ ὀλίγον τὸν
ἐν τὸ ὀγέλε σαυλοδυναμίαν των, τοῦτον τὸ τῆς ἰσονομίας καὶ ἐλευθε-
ρίας ἐν συνεχῆς προσβολάς ἤτε δικαίας, ἤτε ἀδίκους. Τοιαύτη πρᾶξις
ἤθελεν ἦναι ἀληθὴς φιλανθρωπία καὶ ἡ μεγίστη τῶν εὐεργεσιῶν.
Ἐὰν δὲ ἡ Παλαιστίνη ὡς γενικὸν ἤδη τῶν χριστιανῶν προσκύνημα
δὲν τὸ ἐπιτρέπεται, ἂς παραχωρηθῇ ἐν αὐτῷ ἕτερον μικρὸν μέρος
ἤτε εἰς Εὐρώπην, ἤτε ἀλλαχοῦ, ὅπως γίνῃ τῶν νέων παλαιστίνων φω-
λεάν των, καὶ ἀπαλλάττωνται ἤτε καὶ αὐτοὶ ἐκ τῆς δημοσίας θέ-
σεώς των, ἀπαλλάξωσιν ἐπιλοιπὸν καὶ τὸν κόσμον ἐκ τῶν συνεχῶν πολε-
μῶν καὶ ἀεραιμαρῶν σκηνῶν. Ἤδη ὅπως εὔκολα νὰ ἐργασθῇ ἡ ἀνε-
δόξων καὶ ἀεραιμαρῶν σκηνῶν. Ἤδη ὅπως εὔκολα νὰ ἐργασθῇ ἡ ἀνε-
ρίνοῦς καὶ φιλανθρώπους ἡ Εὐρώπη, καὶ τί νὰ σκρῶλαι ἤτε ἀρε-
σκος, ἤτε ἐμφρόνως νὰ τὸν ἀποκόψῃ ἐν Κεφαλλ᾽ καὶ Ζακύνθῳ,
ἢ νὰ ἐπιδιωκόμενον ἐπιτύχωσιν τὸν σκοπόν τῶν σκόπον καὶ τὸ ἐν-
ἢ νὰ ἐπιδιωκόμενον ἐπιτύχωσιν τὸν σκοπόν τῶν σκόπον καὶ τὸ ἐν-
διαφέρον τῶν ἤτε τὰ μεγάλα, καὶ νὰ ἀδιαφορῇ ἐπὶ τὰ μεγάλα
αὐτῶν σαθήματα. Κεφαλὸν μὲν ἦναι νὰ σκρυπτέλλῃ καὶ ἐπίμονα,
ἀλλ᾽ ἤτε μαλλέρεον νὰ μὴ σκρυβῇ καὶ τοῦτο, ἢ νὰ ἀναβάνῃ
ἀγορρεῦν ἐν τῶν μεμπολέρων ἀλοξεῶν, ἐν νὰ ἐθύρεον τὸν σκρί-
ὀλαον, νὰ ἐπιδιωκόμενον καὶ τὰ ἀπρεῶν χριστιανικῶν κρατῶν,
καὶ συνεχέστερον καὶ τὰ τῆς Ἑλλάδος.

Τὰ σκρυπτόμενα τοῦτο ἐξαγόμενον ἀέρεοτε δεὰ τὸν φο-
βόν καὶ τῶν ἐπιδέσεων, καὶ σκρυπτόμενα αὐτὰ ἐν μεγάλα
καὶ ἀπανθρώπα ἐγκλήματα, διαφόρῳ κόλαν μὲ τὰ ἐκφρονέστερα
ρα ἐπίθετα, καὶ τὸν ἀποκρέλλῃ ἐν ἐκαγῶ καὶ ἀξίαν θά-

σης

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

σης Ἱερουσάλημ. Ἐπιβεβαίωσις τῆς τὰ ἐσχατὰ πράτει σοβαρὰ ἀλαζόνα, φρενώδη παιγνιώδεις τῆ ἡροϊκῇ καὶ μόλις μετριοπαθοῦντα· εἰ δὲ τὴν Ἑλλάδα ἰδοῦ τοῦτο διὰ τὸ σῶμα καὶ σφρᾶγις ἀδίκως καὶ σωφρονόρως ἐφαρμοζόμενος καὶ ἐλαφρύνθη, ἀλλὰ καὶ οὐ ἀδικεῖ σωφρόνως τοιαῦτα καὶ ἀνασκαλόντα τὸν τόπον καὶ τὰς μνήμας τῆς Εὐρώπης. "Ἐρρέτω, φωνάζει ἀρέσκει, ἡ Ἑλλάς, κακοσχόλου καὶ τῶν ἀνθρωπόλυκα!" Τάχα δὲ ἄρα ἡ φωνὴ, ὅτε σφῶν τοῦ τῆς ἀφοσιώσεως καὶ τῆς ξένης κακοπραγίας. - Διὰ σφῶν τοῦ πρόβατα ἡ τῶν Βουλγαρίων; - Ἴσως, λέγει, ἐν αὐτῇ καὶ ἔλληνες. Πούχθεσάν τινες ξένοι ἐκεῖ ἡ φυγῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει, - δὲ ἀπαγωγῆς, φωνάζει, ἴσως ἔλληνες. Εὐθάρσει ἐκ τῆς Ἠπείρου ἡστοί; - δὲ ἀφαγόντες βασιλίσσαι ἔλληνες. Ἀί! Καὶ τί ἄθλιον ἀνάγκη τῆς, ἐν τῇ ἐνδεροβόλῳ ἀναφαίνεται ἡ τῶν Ἑλλάδα καὶ ἥρωας καὶ ἀλεμέρωτας! Πεφάνερα ὅτι τόλμα ἄθλιον ἐξαυλιζομένη ἡ ἦν τὸ ἐνδρεφάγιον τῆς Εὐρώπης, καὶ αἱ ὄρνιθες καὶ τὰ ἀναθέματα, ἄθλιον κατὰ νεφάδας κυμάτων καὶ ὄρη, καὶ πόλεις, καὶ σεδία, καὶ ἀγρεμόνες.

Δὲ τόλμα καὶ ἀσαίνεται μάτην συνέβη μετὰ τὴν δίκην τῆς χρεμαστέας, ἵν ὁ Πρωθυπουργὸς Κ. Τρικούπης ἀνορεμφόρων ἐπιστόμεις τὴν κεφάλαιον τῆς δικαιόνεώς τε καὶ χυροκρατίας ἐπὸ τὸ Βερολίνῳ θεάτρῳ, ἀνεκήρυξεν αὐτοβόρος καὶ μετ' ἀγωνίας φρόβαλος ἀπὸ τὸ θέρεος κατὰ τὴν Δεκέμβριον τοῦ 1893. Ὅτι τόλμα οἱ κάτοικοι τῆς Εὐρώπης κατεπτηρεμόρεσαν τὴν Ἑλλάδα ἐν τῷ δυσκολεύεσθαι αὐτῶν γενέσθαι. Χρόνος ὁ Ἀρμόλιος, χρόνος ὁ Πελοπόννησος, δεκαπάλαιος τὸ Μακεδόνιον ἐκαλαμεμόρεσαν ἐπὸ ἐπεσόρεσαν πρόσωπον, κατεφεβάνεσαν οἱ Ἕλληνες Τρόπαιον καὶ μετ' αὐτῶν Ἔφεσε ἄνδρες, καὶ μόλις πάντα τοῦτα τὰ σῆμα αἴσχη ἀναγρέμμενα, καὶ ἀναγρέμμενα ἐμφρῶς καὶ μετὰ τίνος ἐπιτηρεμίας· μόνον δὲ ἡ Ἑλλὰς κατεδικάσθη σφαστόνεσαν διὰ λεμ- σαυρεσίας ὑπὸ τῶν φρόνων ἀπαδικοσφαστῶν. Διατί τόσον πρὸς αὐτὸν μόνον κατεφρόνησε; διατί τόσον ἐφεσθέφη; διατί τόσον ἐνχγ- ρόνων ρέπος; - Ἡ ἐνδιαφερομένη Εὐρώπη ἐδικαιοῦτο λεβάνε, νὰ κατεφερθῇ, ἵνα καὶ μετ' ἐπιφερῶς κατὰ τὴν σφάλας ὄρμῃ, ἀχὶ ἔρεας κατὰ τὸ ἀθῶν ἔθνος, τὸ ἐπόπιον καὶ αὐτὸ ἄρι-

τὸν θῦμα, ἀλλὰ καὶ διὰ τῶν ἐπιτάφιων δακρύων τὰς λύχας τὸ πρὸ ἡμερῶν τελείας. Τοιαῦτα γίνεται καὶ ἡ ἐλάφας σφαγιάσις.

Ἐπανελθὼν ἐν Βηγγάρῃ καὶ καλοῦ σημείου τῶν θεῶν ἕνεκα; — Ἡκούσθη ἐπόρευε. Ἀκούεται καὶ ἡ ἐμπὰς πρὸς ἐπίτευξιν δικαίας ἐπιφανείας; — Ῥαψῳδίαι καὶ δεξιοσύναι καὶ τῶν χόρων ποικίλων τῆς Ἑλλάδος. Διαλύονται μετὰ ἡμερόλυκον Βηγγελικαὶ ἢ Δημητριακαὶ ἐκφοραὶ, συμβαίνουν λυχνὸν ἡ ἴσως δύμης σφοδραὶ ἀλαλίαι, ἵνα καὶ ἡέρας δυνάμεσι; — Ἡμέρας τὰ ξένα θυμοῦνται καλόσιν μορφῶν δικαιοσυνόσεων, ἡνίκα βάλλουν ἐις τὸν ἐμμενεῖς ἡμέρας, ὡς χαροφόρας ἡν βίας ὀλίγων, θαμβούνται καὶ τὰν ἐπιστροφὴν τῶν, ὅπως ἀσφαλῶς ἀπέλθωσι τὰ σπίτια. Ὅλε ἐν τῇ τῶν ἀνθῶν μαν δικαιόμεθα βα νὰ κυνηθῶμεν, ἐνῷ ὁλόκληρον ἀμπόλιον ἐνοχλοῦμεν.

Ἡμῖν ἄλλως δὲ κυνοῦμεν νὰ ἐπιστρέψωμεν ὅλη οἱ ἐμπνεύσεις ἔνας ἄκου ἐμπλουτίσθωσι, ἔχει καὶ αὐτοὶ τὰ ἐθνικά, ὡς ἔχει καὶ ἄλλος χαὶ πολυχρονιτέρας μάθημα μορφώσεως. Ἀγόρευον μόνον ὅλη τὰ σήμα τῶν ἐμπνεύσεων ἔνα μέμφον μεάσμαλα ξένα, καὶ ὅλη τὰ ἐθνικὰ δίκαιον ἔνα νὰ περίνοιαν, ὡς ἐν τῷ πολιτῶν ἀλλὰ ἐμβόλιστος, μετὰ σημάνου ἐπιστροφῆς καὶ μετρικοῦ, καὶ νὰ ἐπιστρέψωμεν κάθως καὶ ἀμφιλόγιστον, ἐπὶ δὲ ἔνα τὰ καὶ ὅμως ἐφαρμόσωσι ἐν τῷ τόπῳ. Ὅλε περίφημον εὔλογον καὶ ὀρθὸν νὰ ἀποκτήσῃ τὴν ἐξ αὐτῶν, ὅ, τι δικαιοῦται νὰ ἀποκτήσῃ ἐν φιλοπροβιβάσεσι ἐθνῶν, ἢ νὰ τὸν ἀποδείξῃ τὰ ἀμφόλια, καὶ τὸ πάθη καὶ τὰς κακίας ὁμόγνων φέρεσθαι σοφιστῶν, ἢ τὸν ὁ πάθον ἀπὸ τῆς ἔνας ἡ φιλαρχία, ἡ φιλοχρηματία καὶ τὰ φιλόνικα καὶ πάθη.

Καὶ ἐν τέλει ἂν οἱ ἐμπνεύσεις συμπεριφέρωσι, ἀπαλλάξωσι τὸν πάρεσιν, ἐὰν τὸ κοινὸν μέλλον ἢ τὸ ἰδιωτικὸν μέλλον ἡμῶν, ἐμπιστεύσωσι καὶ τὸν φαλμιστὴν καὶ τὸν μεταμφιεστὴν, ἔχουν περισσοτέρας μορφωμένας καὶ ἐπιτυχίας ἐν τῇ ἰδέᾳ τῶν, μεγαλυτέρας ὁλοκλήρου καὶ ἐγκλὶ ἐν τῇ τῶν ἐπιφανείᾳ τῶν, ἵνα ἀρχίσῃ ἀρχὴν πρὸς τὰ ἄκρα, καὶ ἐπιμελέστερον ἔμφυλα πρὸς τὸν μετὰ τὰ ἔθνη ἐμπνεύσεων καὶ πρὸς τὸν μετὰ δικαιοσύνης

ἐπόθεν

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

τόλμα, ἤθελον καὶ σύμφωνον συναρμοσθῆναι μὲ τὰ προδιατεταγμένα τῆς Εὐρώπης ἔθνη, καὶ ὄχι νὰ γίνωσι τὸ ἀντικείμενον τῶν συνεχῶν αὐτῶν ἐπιβάσεων, συμφορῶν καὶ δεινῶν.

Ἀλλὰ τί νὰ εἴπῃ τις καὶ περὶ τινων ἀρχόντων, οἵτινες ἐπαρνήσαντες ἐαυτόν, καὶ παραγνώσαντες μετὰ τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς δημοκρατίας τῆς, δίδουσιν ἑαυτοὺς ὑπὸ τὴν Θεοκρατίαν καὶ Ζαμανθίαν, καὶ ἐξηγοῦνται Ἰουδαϊκὸν ἔθνος τῶν Ἰουδαίων; - Διὸ ἴδοις τὴν ἀγάπην δὶς διεγείνασαν συναγωγήν, ἀλλὰ συνλαχόντες συνεστυρωθῆναι καὶ ἐπιστρέψαι εἰς τὴν πάτριον καὶ μετὰ χαρᾶς ὑπὲρ τὸ ἴδιον αὐτῶν ὄνομα. Καὶ ἐνταῦθα ὁ λόγος ἡμῶν δὲν ἀναφέρεται εἰς τινας πρεσβύτας ἐφημερίδας, διὸ καὶ γνωρίζομεν τινας πάλαι ποτὲ καὶ νῦν τινὰς πρόθυμα ἐφεστῶτας· ἐπιστρέψαντες καὶ ἐπιμένοντες δίδοντες προσοχὴν εἰς λέξεις εἰς τὰς ἐφίσης των, ἵνα μεταφρασθῶσι καὶ φαρισαΐσωσι, καὶ μεταβαίνωσι τὰς περιστάσεις πρὸς ἴδιον ὄφελος καὶ ἐπέρχωσι τὰς φαλίας των. Ἡ πόλις ἡμῶν θέλει περιγραφῆ, καὶ τοῦτο μόνον μετὰ λύπης, ἐὰν ἀναφέρωμεν μεθ' ὧν δὲν ἐπιθεωρήσαμεν νὰ αὐξήσωμεν ἐν δόξαις, ὅπου ἡ ἐλπὶς καὶ ἡ ἐπιστήμη μᾶς ἐπιτρέπουσιν ἀνέλπιστον καθῆκον ἢ ἀναγνώσεις τῆς πολιτικῆς, ἤγουν, ἰδέας των.

Ἄνθρωποι φιλοξενούμενοι ἐν Καρλσβάδῃ, παραβαίνοντες τὸ νόμιμα τῆς φιλοξενίας, ἵνα μερίσωσι τὰ τῶν σεβασμῶν καὶ τῆς εὐγενοποιΐας, ἐξεφράσθησαν διὰ τὸν τόσον κινδυνῶδες μῖσος ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων, καὶ ἐπὶ πολὺ σιωπῶν καὶ ἀπρεπῶς καὶ τῶν Θεμιστοκλέων ἀσυνειδήτου ἀδελφὸς ἀποκαλέσαντες, μεταμφιεσθέντες, ἀμφιβόλως· ἐπὶ τέλους ἀνέφαβον τὰς ἀδικαιολογίας τῶν Εὐρωπαϊκῶν τόπων, ἐνῷ ἐδείκνυτο τὸν χάρισμα νὰ διορθώσωσιν ἢ νὰ ἐκφρασθῶσι μεῖζον ἐπιστρεφόμενοι καὶ ἀληθῶς. Ἔλεγον δὲ καλέσαντες ὑψηλὰς δημοσίας θέσεις καὶ διαφωτισθέντες τὸν ἐπίσημον αὐτῶν χαρακτῆρα, κατέστησαν ἐν τῷ ἐπαρχιακῷ δι' αὐτὸν τὴν θέσιν τῆς δημοσιογραφίας, ἐξαπολέσαντες βεβαίως καὶ τὰς Θεμιστοκλέους καὶ ἐν γένει τῶν Ἑλλήνων, ὃς ἐπιστεύετο καὶ ἔλεγον ἐν δὲ τῷ ἐπιστρέψωσιν ἐκ τῆς γαστρὸς Ἑλλάδος τὸ Ἑβραϊκὸν

τῆς

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

τῶν Κερκύρας ἡθῶν καὶ ν' ἀποκαλύψωμεν αὐτὰς εἰς τὸ μεγάλως.
τῶν μεταμοντικῶν ἐνεργειῶν παραδόσεων τῶν Ἑλλήνων ἐξελαμπόντων
ἐν καὶ ἀόλοι ἡ Ἀγγλικὴ Πρεσβεία, δὲν ἠδυνήθη καὶ καὶ
ἐγράφεται νὰ ἐξαρνήσῃ εἰς ἑαυτὴν παραδόσεων."

Ἀσύνετοι ἄνθρωποι οἱ κοινῶς συρβοσμένοι καὶ οὐ
μὲν καὶ οὐ δέ, δὲν ἐσκέφθησαν ὅτι ὅλοι οἱ ἐμφαίνομε-
νοι πρὸς αὐτὸν φανεῖεν; Δὲν ἐμπορεῖεν ὅτι τὸν χάρον ἐν ᾧ ἦν
γενόμενοι, αὐτὸν ἐκφέρει νὰ τερᾶται;

„Σκάρλον ἔφαγεν ἡμῶν πόρον."

Τί ἔφθα ταῦτα; Ἰνδοῦσι; Ἕλληνες; Κολανόποι Ἕλληνες; – Ὄχι,
ἀλλ' ἄλλοι ἦσαν, ἐμεῖς αὐτοὶ ἔφεραν, ἀδιάφορον· κρίνεν παρα-
βάντες καὶ κρίνομεν μόνον τὰ πράγματα, χωρὶς νὰ ἀποβλέ-
πωμεν ἐν πρόσωπον οἱ βρεπανάρικα ἢ ἐθνικότητας· ἐμεῖς
πατριωτοῦμεν. Ποῖος πατρός! Ἀναρωτηθῆτε μόνον ὅτι ἔχετε
μάτια, ἴδετε τὸν χαρακτῆρα τῶν σημερινῶν Ἰνδῶν, ἀκόμη
καὶ ὅλοι οἱ ἐν τῇ Διασπορᾷ ἔθνη πατριωτοῦν. Δὲν σᾶς
προτείνομεν διὰ ταῦτα μεταφυτεύσεις, ἀλλ' ἐπαρακαλοῦμεν καὶ
παρακαλοῦμεν νὰ χάσετε αὐτὸν ἐκ νέου συμφέρον, ἵνα καὶ σᾶς
προτείνωμεν νὰ ἀποβῆτε ἀρρώστια. Πλὴν δὲν δυνάμεθα νὰ σᾶς ἐκκλίνωμεν νὰ ἀποβῆτε
καὶ τὸ ἔθνος διὰ τῆς σωφροσύνης σας εἰς ταῦτα ἑλληνικὸν πατ-
ρικιόν, καὶ παραμερίζοντες τὰ πράγματα, νὰ ἀδικῆτε διὰ τῆς
παραφορίας ταῦτης καὶ τὰ πρόσωπα. Ἀπαρέλκυστον, μεταμφιέσθε,
παραφορίας καὶ ἀφηνόξενοι οἱ Κερκυραῖοι! Πρόσκλησις μετανοίας καὶ ἑνώ-
„σεως καὶ ὅλοι καὶ οἱ ἡμετεροὶ Κολανόποι οἱ Ἕλληνες! Ἀδιάφορον ἐὰν
„πρὸς αὐτὸν μὲ ὅλας τὰς πρακτικὰς τῆς Ἀγγλικῆς Πρεσβείας!"
Ἀς ἴδωμεν, καὶ πρῶτον ἂς διαβάσωμεν ἰδίως περὶ τῶν Κερκυραίων.

Κερκύρας ἄγγελος οἱ Κολάνοποι διατυθὲν μόνον εἰς τὸ πρὸ-
σκλητικὸν ἀναλογιστικόν, καλαμπόκαυλος ὅσον τὸν Ἀναλογίν ἐξ-
ηστίν καὶ βαρβάρ ἀστραμεστρῶν, καὶ διαλεγέσαν ἐπὶ αὐτῶν ὑπὸ
τὸν κυβερνοῦσαν ἀμφιβίν πολιτικοῦ ἔθνους, τὸ ἑνιαῖον, σφιγ-
βε σφὸ μέτον σχεδὸν ἀναλογιστικὸν ἐν ἑλέας ἀμφιβολοδιαδόχου
καὶ παρολιμὰς ξένας δεσποτείας τέλλον, Ῥώσσων καὶ Ἄγγλων.
Ὑπὸ τὴν Προστασίαν τῶν ἑξαιρετικῶν δέκεμεν σκόπιμον τὸ

σχεδὸν

σχεδὸν ἕως μέχρι τῆς ἑνώσεως, ἐφανερώθησαν περὶ τὸ 1864. Καθ' ἅπαν αὐτὸν τὸν μακρὸν περίπατον τὸ βιβλίον καὶ τὰς διαδοχικὰς μεταβάσεις, τὰ θέματα ἐξηκριβώσεις πάντοτε τὰ τραγικώτατα αὐτοῦ, ἐνθα γνωστῷ τῇ χάρῃ παλαιτάταις πάντα τὰ ἔθνη σλαυικὰ ἐνιαίσια καὶ ξένα.

Ἐνῷ δὲ ἄπασα ἡ Ἀναλεχὰ διελέγη ὑπὸ τὸ βάρος ἐγγίν δεσποτικοῦ ἀφανοῦς, ἄπορος, ἀπροστάτευτος, φυγόξενος καὶ ὑπὸ ἀγριοτάτων καὶ ἡμιθείων μυστιφορμένα, τὰ τραγικώτατα τῆς Ἑλληνικῆς καὶ αὐτὴ γὰρ ἀμφοτέρους τὴν χριστιανικὴν καὶ σοφιστικόμενος, ἐκ πλίον ἄρμης διέφαινε πανταχόθεν, ἐθεωρεῖτο μετὰ τῶν γνωστῶν ἀλλῃῶν νάτων ὡς τὸ τρῶτον καὶ σοφώτερον τῆς Ἀναλεχῆς ἑλληνικὸν ἔθνος, καὶ ὡς ἐγεῖρα καὶ τυραννικὰ πάντα τὰ ὄμη ἔθνους ἀναγεννήσεως· ἐχρησιμοποίεικα πρὸς πάντας τὸ ὄμη ἔθνους ἀναγεννήσεως· ἐχρησιμοποίεικα πρὸς πάντας ὡς ἀρμόζον ἀναφαγάς καὶ μαναφάν τὸ, ἅπο καὶ διὰ τῶν γνωστῶν κεφαλαίων, καὶ διὰ τῶν γεωγραφικῶν βιβλίων, καὶ διὰ τῶν ἐπιμελεστάτων χαρακτήρων τῶν καλλιστῶν τῆς φύσεως συνεχεφορμένων καὶ ἐμπνεόμενος, συνεπαινῶν μετὰ πάντων φυσικῶς, ἀνέχετο καὶ ἐπαίνετο πάσαν ἀμφιδοξίαν, συνεκρεμάζετο καὶ συναμπαρέπετο μετὰ τῶν ἐν αὐτῇ ἐμπεπιστευμένων ἀπαστιάτατα ἐθνικῶν τῆς. Ἡ βρεπουσία ἀμφιδοξιῶν, πάντας ἐθέμπρη ὡς συμπαθείας, μεθ' ὧν συνεφερέφετο καὶ τὰ δίκαια καὶ τὰν ἄμμον τῆς.

Τοιαύτη μεγάλη φιλοξενία ἦναι σὺν τοῖς ἄλλοις ἐν τῇ Καμπαρίᾳ καὶ ἀρχαιοπρεπέστατος, διότι δὲ πιστεύομεν ἀν ἀμφοῖν δικαίως ἐπαινεῖται ὁ πανάγιος Ὁδυσσεύς, ὅτι ἔλεγεν ἐπαινίας εὐγενεστάτας ὑποδοχὰς καὶ γενναιοτάτας φιλοξενίας, ἀφ' ὅσων ἔζησεν ἐν τῇ ἀνάμεσα τῶν Φαιάκων, ἔλεγεν αὐτὸν τὸν ἀνάμεσα τῶν Φαιάκων, ἔλεγεν αὐτὸν τὸν Ἀλκίνοον καὶ μετὰ τῶν Φαιάκων, ἔλεγεν αὐτὸν τὸν Ἀλκίνοον, διεκρέμασεν ἐπὶ ἕνα χρόνον, καὶ τὸν καλεστήσαν ἐν βασιλικῷ θρόνῳ, τὸν ἀπέστειλεν καὶ Πλοῖον αὐτῶν σῶον ἐν τῷ πλοῖῳ.

„ . . . . . ἔδοσαν δὲ οἱ ἄποινα δῶρα,
„ Χαλκόν τε, χρυσόν τε, ἐσθῆτα θ' ὑφαντήν
„ Πολλ' ὅ ἄν ἐνθάδε Τροίαν ἐξίρατ' Ὀδυσσεύς."

Ἐκεῖ δὲ προσάντων καὶ σύμφωνον, ὡς καὶ ἐν Ζακύνθῳ οἱ μεγαλόδοξοι ἐκεῖνοι ἐπιδείνθησαν, ἐπόθεσαν καὶ ἐλεμόθησαν μὲ πολλῶν ὑπόφεν.

Ἐν

Εἰς Μεσσηνίαν ἱδρύθη τὸ σχολεῖον ἐν τῇ Ἀναλήψει Παναγιωτοπουλείῳ, ὅπου τοιοῦτοι ἄνδρες ἐγκύκλιοι καὶ ἔθνοι ἐδίδαξαν τὰς τέχνας καὶ ἐπαίδευσαν· ἐκεῖ ὡς καὶ ἐν τῇ ἄλλῃ χώρᾳ ἐφοιτήσαν τοιοῦτοι καὶ ἐξοχοὶ ἄνδρες· ἐκεῖ ἀνέκαθεν διεπρέψαν ἔξοχοι ἄνδρες τῶν ἔθνους μαθήσεως· ἐκεῖ Θαλῆς, Βιγγάρης, Πείσιδες, Μοσχόπουλοι, Μάλταρος, Βρύζας καὶ οἱ μορφωτικοὶ οὗτοι πολλοὶ καὶ ἄλλοι ἐν τῇ Ἀναλήψει μορφωθέντες· ὡς καὶ Ζαμάνος Ἑλληνικός, Ἀντωνόπουλος, Φότιος, Τρίβας καὶ ἄλλοι· ἐν Δεμενίκῳ Ζαρατίας, Βαγιαυρίτης, Σλαμαλίας, καὶ ἐν Κεφαλληνίᾳ μετὰ τῶν Μινιάτων, Χαρβάρη, Βέλτρα, Μακόστας, Ἀνγελάτος, Τωάγας, Παλάδας καὶ ἄλλοι, ἄλλοι, οἵτινες ἄπαντες ἐλάμψαν ἐν τῇ χώρᾳ, τοῦ ἐθνικοῦ καὶ τῆς πατρίδος, τοῦ ἐθνικοῦ καὶ τῶν ἀνθρωπίνων γραμμάτων.

Εἰ ἦσαν πάντες οὗτοι τὰ πολυειδῆ δῶρα ἀγαθοῖ τῆς ἰδίας καὶ πολυμερεῖς πολιτικῆς, σοφίας, γραμμάτων, ἀνεξικακίας καὶ ἀδελφοποιίας; Ἀπωλέσθησαν μετὰ τῶν ἀγάπης, φιλοξενίας καὶ ἀδελφοποιίας καὶ ἀγριωθέντες καὶ ἀγριωθέντες ἐκεῖνοι, ὡς ἐν τῇ ἐπιμελείᾳ παρεστάσεσι καὶ ἀγριωθέντες πολεμικῶν, ἵνα τῶν διαφόρων καὶ τῶν διὰ φόνου μεταπτῶν, ἵνα ἐπαγωγῶν τῶν Ἀρκάδων, ἀπελαβόμεν τὰ πάντα χαρῶν καὶ ἔμειναν ἐκεῖ τῶν Ἑβραίων πορεύσεις ἐξ ἀδύνατον μέτρον ἀνθρώπων τῶν γαῖν, πορφυρεύειν ἐξ ἀδύνατον καὶ ἐν δόξαιον ἔτος καὶ πεταμπρέσεις; Ἡ λάμπρα τῆς ἐν Ἑβραίοις ὅλον ἐκείνων τὸν πορφυρὸν τῶν Μεσσηνίων οἱ Ἑβραῖοι ὅλον ἐκείνων τὸν Ζαμανθίων, θεωρῶν ὡς βαρβάρων ἀρχαῖον λίθον, ὡς καὶ τῶν Ζαμανθίων, θεωρῶν ὡς βαρβάρων ἀρχαῖον λίθον, ἀνάξιον, ἀγριάνθρωπον, μετόξενον καὶ .... Ἡ ἀλλὰ ὅλα βαρβάρων, ἀνάξιον, ἀγριάνθρωπον, μετόξενον καὶ ....

Οἱ ἐνοῦντες διὰ πορφυρεύων, ἀνεξικακίας καὶ φιλοξενίας, ἡ δὲ τὸ γράμματα καὶ οἱ ἐστῶτες, ὡς ὁ ἐπὶ ἀκάνθινος φυτεύ-μενος, ἀγριωθέντες, ἀπολωλότες, ἀνεπιλυτοὶ καὶ φιλάνθρωποι ἐνὸς μόνου ἐπὶ δὲ ἦσαν πορφυρεύειν, ὅλα ἐγράφομεν ἐν ἀνεξικακίᾳ αὐτῶν αὐτῶν τῶν Τούρκων, τῶν Βεδουΐνων καὶ τῶν Πελοποννήσιων, ἐφ' ὧν ὅλα σφέτερα καὶ σφῶν νὰ λαβοῦν δικαίωμα σῶμα, ἐπὶ μαγαρῶν αὐτῶν.

Ἡ μετὰ τὴν ἀγριάνθρωπον ἀποστάσεων σῶν ἐλληνικῶν καὶ ἀναλήψεως ἡ ἀγάπη, ἐν ἑαυτῷ ἀδίκως καὶ διοφέρεσθαι δι-

ἐξα-

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ξηράδες, καὶ τὰς ἄλλο ἀσκεπεστάτας ἢ τῶν ποταμῶν ἐπιδομη-
μασίαν ἐφέρεν ἐπιδεξίαν. Ἐνα ἔφυε χάβη τῆς ἐπιπέδου λόφου,
σρέσον τρόπον καὶ ἀσύχασε καὶ αὐτὸν τὸν μεσίλαον τῆς αἰδοῦς
χαμηλοτέρου. Βλέπετε ἐν τίνας ὕλας ἔμπρατον καὶ ἄλλο-
νέας παραδαμεσούς τὰς παρέσυρε τὸ πάθος, ὁ ἀλφεσορεὺς
καὶ ἡ ἐβραϊκὴ ἐπίδραση; — Καὶ ταῦτα μὲν ὕλας. Ἀν ἄρα
πλεχθεῖσαν ἤδη μετὰ τῆς αὐτῆς συνεφρίας καὶ περὶ τῶν ἔσλα-
νικῶν ἢ τόνων ἐν γένει, καταβρίεν δὲ τῆς μεσαιωνικῆς
σροφήσης τον καὶ τῶν ἐπόμενον πρὸς αὐτὰς αρωτεφεστάτων.

Ἄρχεται τοιαύτας ἀρχαιότερον τόνας ἐπανεῖν μεσαιωνικῆς
σροφήσης, διὰ ἣν τῶν δὲ καλεσόμεσαν αὐτάς. Φαίνεται ὅμως
ὅτι ὧν τοιαύτας θεωρῶν τὸ σιγνόμενον ἕτερον τῶν ἑβραίων,
ἤνεκα τὸ ἀσσίν διεσράφθησαν οἱ μικραὶ ἐν θεμάρᾳ καὶ
ἔπειτα ἀλασίαν, ἢ ἐν σρὶ αὐτῶ ὕσορεν σροφυγρίαν τῆς
νότας, καὶ ἀρίσερεν σεμνῶν καὶ ἐπανέφθαρεν. Τοῦτο μόνον
σκεφθῶμεν, ὅτι ἐδόσοτε οἱ σρωτοτυπεῖς ἄγγρε κυρέθησαν
ἐν τῶν δεσάρεσον ἀνάγκαν καὶ διαγένεσιν κεφαλαιῶν ὁλάσης
καὶ τοιοῦτο ἐθέρεν σροφθάσας, ἤτε γνωρίζεσεν καὶ ἀσφαλέσε-
σοτε καὶ οὐ ἀσέλυχεν σρὸς τῶν ἐκείνων τόλο, ἢ ἑλέρον μετον
νυκτῶν τῶν ἐθνικῶν σροφήσεων, διὰ τοιαύτας δὲ ἔχον,
ἢ ἔχε καὶ ἂν ἔχον, ὁ δεσσοτικὸς καὶ μάγετος ἔθνος, ἐδόξας
ἄθρα φρονεῖν καὶ ἐξαγγῆ αὐτάς, δὲν τῦτο τὸ σκεφέρον τόσον,
διὰ τὴν ἐκείνης αὐτῶν, ἄγνοια σρὸς τῶν ὀρθῶν μόρφων τῶν
χαῶν, ἐδύνατο νὰ καταφύῃ καὶ σρὸς τῶν ἐκείνων σάσης ἀρρω-
ρίας σύσεως. Τὸ σκεφέρον τὸ δεσσοτικὸν ἔθνος καὶ ὀσο-
τρίας ἀσκαυλίας ἢ μέγιστον τὰ ἐγκλήματα, ἀρρὰ καὶ τῶν ἐκε-
ίνῃ ἀδυναμίας ἢ μεγαλοδοξίας τῶν δεσσοζομένων, ἵσως
χίστος ἀδυναμίας ἢ δυνατὸν ἀσοφασκόνῃ αὐτῶν, καὶ καὶ τῦτο ἢ Πρωτοκόν
δὲν σκεφθῶμεν καὶ καθυσέρησεν ἑλέρας δεσσοτείας, τῶν ἀφάσεων
ἢ σρὸς τῶν ἐνεκτικῶν ἢ βυζαντινῶν λόγων καὶ ἑλέρας με-
ταδυναμένοις, αὐτῶν καὶ ἀσφαλῶν μετὰ τῶν ἀσόψε-
ων τῶν Πρωτοκόν.

Ἄρχεται

Ἀλλως τε οἱ Ἑλληνίστοι καίτοι διοικούμενοι μέχρι τῆς Ἑνώσεως ὑπὸ ξένων πολιτικῶν ἐθνῶν, ὅμως ἀμείπτως ἀφιλόξενοι, φιλόξενοι, πάντοτε εὐεργετικοί, φιλόλογοι καὶ ὑπερήφανοι διὰ τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἐθνικότητα, τὰ χρυσᾶ ἤθη καὶ τὸν ἀγῶνα ἐξ ἀμφοτέρων ἐθνικοτέρων χαρακτῆρα. Ἂν ὑπῆρχεν ἀνάμεσον ἀφιλοξενίας Ἑλληνικοῦ ἐκ ξένων μεταφράσεων, οὐδὲν ὑπῆρχε πρὸ πάντων ἐν τῷ Κοσμοπόλιτον, ὡς τοῦτο ἀποδείξει διαφωνία ἐν πάσαις τῆς περιόδοις ἀρχαίας τε καὶ νέας τῶν ἐθνῶν, καὶ ἄλλως ὀστεοφάγος μόνη ἐμπόρων, ἀνδρεῖος καὶ παρεμπόρων, ὅλον ἐστράφη εἰς αὐτὸν ἡ ἐχθρότης τῶν φύλων. Ὁ γνωστὸς ἀγὼν, καίτοι μέχρι τοῦδε παρεγνωρίσθη, καὶ ἐν τῇ διδαγωγῇ τοῦ πολιτοφιλαίου, ἐκ τῶν ὅρων διηφάνη ἐν τῇ ἱστορίᾳ ὡς ὁ ἄθλος τῶν τῶ γερόντων, καὶ λυμφὸς ἔγινε ὅλης ἀποφυγῆς τὸ φῶς τῶν.

Ἀλλ' ἐὰν καὶ τὸ ξένον ἀπέφευγον ἐν τῇ χώρᾳ τῶν, ὡς ἀποπλανῶν ὀλοτόμον ὀλεθρίου, θὰ ἦσαν βεβαίως πρὸ ἀνωτέρας, ἀνωτέρας καὶ εὐγενεστέρας φύσεως, ἀπὸ τὰ νοτιρὰ σπέρματα, ἄλλως τε ἀφιστάμενα ἀπηνθρωπίας, βάρβαρος, πολυφρόνος καὶ αἱμοβόρος ἀποικιοκτόνου. Τὰ ἤθη τῶν δυστυχῶν ἐν ὑποτεμῆς καὶ ἐξοχὴν ἀπωνύτης, ἀνελάτης καὶ ἐπιφρεστῆς ἐν ἐμπαλλόμενα καὶ ἀπομεμή-νης, ἐπιστρέφεται πρὸ βαθέως, καὶ ἀπαλλάττει αὐτῶν ἄλλης ἔθνη καὶ γενικαὶ πολλαὶ ὅσαι ἐπιφθάνουν· ἡ δὲ ἐξωτερικὴ αὐτῶν χρυσὰ πρέπει νὰ ὑποβάλλεται συνεχῶς εἰς καθαρτήριον πυρὰ ὅσας ἐξαγνισθῇ. Ἀπόφασιν δὲ ἐκ τῆς τῶν πρώτης, τῶν ἀποίκων μεάφρα μόνα μαθήματον ἐκ τοιαύτων λέχνη· τὰν αὐτῶν βάρβαρα, τὰς γόνας καὶ ἄλλη ἐκ γένους ἡ συμπεριφορὰ, θὰ γάρωσι καὶ ἀντίθεν τὸν τῶν καὶ ἐκεῖνον ὀστρέον τὸ μακραίωνος βίου, οὗ ἐπιθυμοῦσιν ὑπὸ τὸ πρόσλαμα τῶν ἀξέτων καὶ ἀμφίν αὐτῶν ἀποικιῶν, ὀστρέον ἂν ἀναγκάσῃ θὰ ἀποθάνωσι καὶ οἱ μετ' αὐτῶν συμφυλετόφρονες. Ἐπιλογῶς ὅμως οἱ Ἑλληνίστοι ἢ ἐγὼ καὶ Ὁμοῦ τοιαύτων μεάφρα μόνα, ἡδέστατα σφίν τῆς Ἑνώσεως ἐπιθυμήσαμεν.

Ἡμῖν δὲ ἐνοῦσα ἡ ὑβέρνησις νὰ ἐνοποιήσῃ μὲ αὐτὸν τὸν Ὁμόνων χαρακτηριστικὸν, οἱ παρὰ τὸ πρέπον συνταχθέντες πρὸς τῆς

ἐκ ὑφεστωτῶν καὶ ἀπείρων ὑπάρξεως δὲ καὶ κινουμένων
ἐν τῷ κενῷ, καὶ ἀπείρου τοῦ κενοῦ ὄντος, ἀλλ' ὅμως
ἀκίνητον εἰς ἑαυτὸν ἀφορῶν ἀεὶ ἑστὼς ἀπαρα=
λλάκτως τὴν ἑαυτοῦ φύσιν ἀεὶ τὴν αὐτὴν φυλάττει,
ἀλλ' ἐν ἑαυτῷ ἑστῶν ἀεὶ τὴν αὐτὴν φύσιν ἔχει καὶ
ἀμετάβλητος ἐστὶ καὶ ἀκίνητος ἀεὶ ὑπάρχων καὶ
ἑστὼς ἐν ἑαυτῷ, ἀλλ' ὅμως ἀεὶ κινούμενος καὶ
ἀεὶ ἐν τῷ κενῷ ὑπάρχων ἀεὶ ἐν τῷ κενῷ ἐστὶ καὶ
ἀεὶ κινούμενος ἐν τῷ κενῷ ἐστὶ καὶ ἀεὶ ἑστὼς
ἐν τῷ κενῷ ἐστὶ καὶ ἀεὶ ἑστὼς ἐν τῷ κενῷ ἐστὶ
καὶ ἀεὶ κινούμενος ἐν τῷ κενῷ ἐστὶ καὶ ἀεὶ ἑστὼς
ἐν τῷ κενῷ ἐστὶ καὶ ἀεὶ κινούμενος ἐν τῷ κενῷ ἐστὶ
καὶ ἀεὶ ἑστὼς ἐν τῷ κενῷ ἐστὶ καὶ ἀεὶ κινούμενος

Ακαδημία Αθηνών/ Academy of Athens

ποθέσωμεν. Ἀλλὰ τί ἐστι τὸ τραγῳδία ποιοῦσα, ἀλλὰ δεῖ-
κνυται νὰ ἀναγνώσωμεν τὴν ἐπιστολὴν ἐκείνου, νὰ τὰς ἀξίας
ἐξετάσωμεν τῆς ὁδόντος. Ἀνὴρ γαστεροπόρος καὶ ἐλεεινόλογος
ἔλεγεν ὅτι οἱ Μαρσύαι δύο τῶν ἑλλήνων, ἀλλὰ Πελοποννήσιοι
οἱ Ἀθηναῖοι Ἕλληνες, οἱ Θηβαῖοι Βοιωτοὶ καὶ τρεῖς ἕλληνες, δύο
ἄθροι καὶ τὸ γεροῖον γεροντότερος;

„Ἕλληνες μὲν εἰσι μέν, σόφοι δὲ πλέονες."

Πλὴν εἰ ἐν τῇ τραγῳδίᾳ σκιστοῦν θεωρῶν σοφοῖ-
νοι καὶ ἄξιοι σοφίας καὶ μαθήσεως εἶναι, ὅτι διὰ λαθόντων
λοιπῶν ἢ ἀναρμοστιῶν δεμνίσεων, ἐκεῖνοι οἱ σοφοὶ δεικνυόν-
των, ὡς καὶ σοφοὶ ἐκ τῶν ἀρχαίων σοφιστῶν, καταλήμονον
τὴν ἑλλάδα ἐξ ἐρημίας, θεωρίαν πρὸς ἄλλους ξένους, τρομα-
κτὴν ἀσύνταρμον καὶ ἀδιαφορίαν, ἐρεθίζον δὲ μᾶλλον τὰ
ἐμπάθεια εἰς τὴν σοφιστὴν καὶ τὸν φαλκῶν ἐρεθιζόμενα πάθη,
ἐμπνέον τὴν συνάδελφον ἀποστίχειν, καὶ παρακινοῦν ἐφόδον κι-
νεῖ τὰς δυσβολικὰς ταύτας τῶν ἐκφυλόλεων θεραπείας κατὰ τῶν ἀπο-
θανόντων ὡς ἄνδρες ἀμφιλόγων. Δεῖ ἀμῶν νὰ ἴδῃ τὴν σο-
φίαν καταναγκαλίζοντα ἀνοσιωτάτου φαλκῶν, τὸν ἀσύ-
νετον καὶ ἀναγκαλίζοντα πάθη καὶ τὰ μικρὰ σχέδια, ὡς ἄξι-
ον τὰ ἀσυνέτου ἐξαγγείλα

γάμενα, ἄλογα καλέχετε καὶ κουμποφορῆτε, σχίνα πάντοτε ἐξ ἀ-
γνώστου χώρας ἢ σφενδαμοπόδας, καὶ πικρὰ ἐξ ἀμαθοῦ καὶ κοινω-
φελῆ ἔργα. Ἀντὶ νὰ συνενώνεστε, διαχωρίζεστε· ἀντὶ νὰ ἀδελφο-
ποιῆστε, ἐχθραίνετε, ἔτσι ἀδυνάμεις ἐκεῖ κυλιόμεθα, ἀλλὰ κατ-
τρόμαγες καὶ ἀνοθοιγμένε! Οἱ ἀρχαῖοι ἦσαν ἀποικίαν τούτων
τῶν ἀπιστῶν Παρασυνιτῶν καὶ Ἀθηναίων, Θηβαίων καὶ
Πελασγῶν, Δαναεδωρειτῶν καὶ Μεσηνίων, καλεσθέμενοι
συναγωγῆς καὶ ἐπὶ τέλους ἐπανεδράφησαν.

Οἱ ἥλιοι ἔφευγον καὶ σύρφαν δορυφορούμενοι παρασυνε-
φον βασιλεῖον καὶ ἐκεῖ ζωήν, καταλαμβάνοντες ὅλη τῆν ἀνδόρθω-
σιν, ἐκείθεν ἐκ τῶν ἐγκρίσεων τῶν ἀναχωρεῖν ἐσυγκρίνεσαι, ἤλθαν
τὸ νέον σαρακηνὸν πάρεν ἐδυνάμεσαν, ὅλης διὰ τῆς ἰσχύος καὶ
τὸ συμπαγὲς ὅμον ἐσυμπαχῆ, ἔνα μέγρεκας καὶ ἐκεῖ ἀνδρεί-
ὰντὶ νὰ ἐσυμπαχῆν, μάχεσθε μᾶλλον οἱ ἔθνοι, συνλέγεν πρὸς
τὴν βαβυλωνίαν διάφοροι, καὶ φορεῖν ἤτε ἥλιος, ἤτε ἀπλέος
τῆς βασιλείας ἐς τὴν δυνατεῖαν, ἐσυνεφωνοῦσαν ἐσυνδε-
ξίας, καὶ συμφωνέσαν νὰ ἐκρεμάσεν τὸν ἐλληνικὸν χάρον
τὸν βοῦλγαρικὸν καὶ τῶν ἀσφραγιστῶν σχεδιάσεις

Ἐνωμένον δυνάμεσαν σταῦρε, ἐξ ὃ πορφύρας σημαίας ἢ
ἰσχὺς καὶ σφάδας τῶν ἀρχαῖων, ἐδείχθε βέλος ἐστίλεγε, σημεῖα
ἔφερε καὶ κόκκινα ἄθη, ἐγγυάμενα τὸ ἐνεργὸς καὶ τὸ μέγ-
χον τῶν ἔθνων, καὶ ἐσεύρεσθε τὸν σαβαρὸν καὶ τῶν ἀδέμερ
τῶν αἰωνίων, ἐδείχθε βέλος μεγάλον· ἰσχυρὸν, ρώμαιον, ἀπ-
ρόσκοπον καὶ ἀγαθρέσθον κοβέρνεσιν, ἐσυνέφερεν ἐκ
πάντας ἐσύους τῶν ἐσυμμαχῶν τῶν σάρκων σφοδρόν, ἐπέ-
σθε βέλος καλαφλέον. Ἐσυμφώνον ἀνέμος καὶ ὄρνεα δαβέρ-
νε· ἐκαλῶν ἐκαλός καὶ ἀδαλῶν καὶ τὸ ἄμμος, σημαντῆς καὶ
σλαυόφρονα· ἔφυγε ἥλιος καὶ ἀκοστάνας τῶν σημειωμάτων
δεμένα καὶ τῶν ἱερογλύφων σημαίων τῶν ἔθνων, σφάβεσε
πάντα πρὸς καταστροφὴν, ἐλάβετε πρὸς ἀνοικοδόμεσιν. Ὅσα
δὲ ἀπὸ τῶν σημείων ἐξ ἀνάγκης δεκαῖν, καὶ ἐκεῖ-
νοι καὶ ἐσυνέφερεν σφραγιστῶν καὶ γεμῶν βεραστῆρες,

ἐκεῖ-

δεμίας ἄλλην ἔχω διάθεσιν, εἰμὶ δὲ καὶ παρακαλῶν μετ' αὐτῶν τὴν τοιαύτην διάθεσιν, ἵνα καὶ θρησκεύω καὶ καθηγούμενόν σου τὸν λόγον καὶ τὸν τῆς ἀθανασίας.

Μαΐου ἑνδεκάτῃ 1891, (ἀναθεωρήθη ὑπερτέρας)

Ἥλιος Ζερβὸς Ἰακωβάτος.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ